

HUSEYİN

ARALIK '99 SOSYALİST SİYASİ DERGİ FİYATI: 750.000 TL (KDV dahil)

FAŞİZME, EMPEYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TURDEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

33

- ◆ PKK'NİN DEVLETLE UZLAŞI ARAYIŞI İÇİNE GİRME VE SİLAHLI MÜCADELEYİ BIRAKMA KARARI NE KAZANDIRIR?
- ◆ ULUSLARARASI TAHKİM'İN ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİYLE KABULÜ VE YARATACAĞI SONUÇLAR ÜZERİNE

PARTİZAN

UMUT YAYIMCILIK VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah., İmam Murat Sok. No:23
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.

Tel: (0212) 521 34 30, 531 48 53 **Faks:** (0212)621 61 33

Sahibi ve Yazışleri Müdürü: Ali Kemal KAHRAMAN **Baskı:** Serler Matbaası

B Ü R Ö L A R

▶ **KARTAL:** HAMAM SOK. DEMİRLİ İŞHANI NO: 57/14 KARTAL, TELEFAKS: (0216) 306 16 02

▶ **ANKARA:** NECATİBEY CAD. NO: 66/4 MALTEPE, TELEFAKS: (0312) 230 16 33

▶ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI, KOÇAŞ İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK, TELEFAKS: (0232) 441 93 09

▶ **MALATYA:** NASUHİ CAD., DERME İLKOKULU KARŞISI, DERYA APT., NO: 22/6 TELEFAKS: (0422) 325 78 13

▶ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEN İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL, TEL: (0224) 224 09 98

▶ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ İŞHANI, KAT: 4, NO: 1

▶ **AVRUPA MERKEZ BÜRO:** WESELER STR 93 47169 DUISBURG-DEUTSCHLAND, TEL: 0049 203 40 60 958

FAKS: 0049 203 40 60 959

İÇİNDEKİLER

PKK'nin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi bırakma kararı ne kazandırır?3-32

Uluslararası Tahkim'in Anayasa değişikliğiyle kabulü ve yaratacağı sonuçlar üzerine33-96

PKK'nin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi bırakma kararı ne kazandırır?

Konu başlığı olarak seçtiğimiz bu soruya verilecek yanıtın özü, elbette ki sınıfsal karakterli olacaktır. Yani her toplumsal sınıf, toplumsal yaşantımızı ilgilendiren kayda değer her gelişimi, değişimi ve ortaya çıkan yeni durumları, doğal olarak, kendilerinin güncel, yakın ve uzak erimli menfaatlerini gözeterek bir değerlendirmeye tabi tutacak ve buna göre de somut tutumlar geliştireceklerdir. Keza yine benzeri durumlar karşısında farklı toplumsal kesim ve onların politik güçlerinin/örgütlerinin ideolojik duruşları, tutum ve yaklaşımlarının da rengini, öz karakterini ortaya koyacak temel kriterlerin başında gelir.

PKK'nin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi terk kararı, yani bir başka deyişle devrimci mücadele saflarını terk edip sistemle bütünleşme ve onun hizmetine girme kararının devrimci mücadeleye katacağı en ufak bir katkısı sözkonusu olmayacaktır.

Her ne kadar da bazı yetiştirme ve besleme, zihin karıştırma görevlileri, "ideolojiler dönemi kapandı", "sınıf farklılıkları silindi", "Dünya tek kutuplu oldu" vs. diye bir yerlerini yırtarcasına vaazlarda bulunsalar da, ama yine de (bunu söyleyenler ve söyleyenler de dahil olmak üzere) biliyoruz ki, her şey, ama her şey çok daha açık ve belirgin bir şekilde ve keza çok daha keskin ve katı bir netlikle sınıfsal ve ideolojik karakterli olarak şekilleniyor. Üretim araçlarının sahipleniş karakteri ve toplumsal zenginliğin dağılımı, mevcut karakterinden çıkıp toplumsal mülkiyet karakterine ve bireyin doygunluğunu hedefleyen "herkese ihtiyacı kadar" eşit dağılım ilkesi üzerine oturuncaya değin da bu karakterli şekilleniş sürgit devam edecektir.

İşte bu özelliklerden ötürü başlıktaki sorunun ya-

nıtını, her toplumsal kesim kendi sınıfsal çıkarı, ideolojik öngörülerini, güncel, yakın ve uzak erimli menfaatleri doğrultusunda vermeye çalışacaktır. Nitekim böyle de oluyor.

Emperyalist sistemin genel ve Türkiye coğrafyası birimi üzerindeki menfaatlerinin kaygısını taşıyan ve bunların korunup kollanmasını daha da geliştirilmesini gözetken uşaklar ve şahsi veya zümresel çıkarlarını böylesi bir bütünün içerisinde, yakınında veya kapı eşiği önünde zincirlemiş olmakta bulanlar da dahil olmak üzere, tepki vermekte gecikmediler. Sözcüleri ve kalemşörleri aracılığıyla basına yansıyan demeçlerinde her ne kadar “Türkiye’nin menfaatleri” şeklinde özel bir söylem geliştirmiş olsalar da, ama sokaktaki sıradan vatandaş da biliyor ki, kendi başına bir Türkiye olgusu, maalesef yok. Başta ABD olmak üzere, çeşitli emperyalist devletlerin yarı-sömürgesi durumunda olan ve iktisaden tamamen onlara bağlı olan, onların stratejik çıkarları doğrultusunda bir konumlanmış içinde tutulan, bir Türkiye’dir sözkonusu olan. Dolayısıyla da bu sözcülerin, kamuoyu önünde dile getirdikleri “Türkiye’nin menfaatleri” söylemi, zevahiri kurtarmaya yönelik olup, aslında gerçeğin maskelenmesi durumudur. Kendi başına, “Türkiye’nin menfaatleri” diye bir şeyden söz etmenin gerçekliği, maalesef ki yok. Emperyalist sistemin (devlet ve tekellerin) çıkarları sözkonusudur. Türkiye devletinin en baştan gözetmesi gereken menfaatler emperyalist devlet ve tekellerin menfaatleridir, stratejik çıkarlarıdır. Öyle ki bunları gözetmek zorundadır da. İlişkinin karakteri böylesine çıplak bir şekilde efendi-uşak ilişkisi karakterindedir. (İşte bunun en son örneğini tahkim yasası özgülünde, alenen ortaya koydular). Dolayısıyla da bu sözcülerin söylemlerindeki “Türkiye’nin menfaatleri” hususunu böylece dikkate almak koşuluyla, başlığa aldığımız soru kapsamında verdikleri tepkiden, kısa ama çarpıcı bir örneği buraya aktarabiliriz.

“Amerika, Avrupa ve Çin arasında yaşanan büyük paylaşım mücadelesinde Türkiye 2000’li yıllarda dünyanın önemli bir gücü olma şansını elinde tutuyor. Burada Kafkas ve Ortadoğu enerji yataklarına, Balkanlar’daki kültürel ve etnik oluşumlara yakınlık ve buralarla tarihi bağ önümüzü açmakta. (...) Amerika ile Türkiye arasında yaşanmakta olan yeni süreçler, Avrupa’nın Türkiye’ye

karşı yumuşamasını ve yeni adımlar atmasını da gündeme getirecektir. Türkiye'nin bu iki gücü kullanırken, halen savunma alanında yoğun temasta olduğu Çin ile ticaret hacmini genişletmesi ve ilişkilerini yoğunlaştırması yeni bir ufku açılması anlamına gelecektir.”

“Türkiye dünya ekonomisinde 16. büyük ülkedir. Buna dayanarak ilk 5 içine girmesi hayal değil, gerçekçi bir hedeftir. Bunu sağlayacak en önemli gelişmelerden biri, bölücü örgüt lideri Abdullah Öcalan'ın İmralı Cezaevi'nden yaptığı silah bırakma çağrısıdır.

Terörsüz bir Türkiye'nin önü açıktır. Bu kartı Türkiye'nin katolik bir düzen içinde kalmasını isteyen güçlerin eline bırakmamak vatanseverliktir. Bu konuda Öcalan dahil yararlanılacak kimler varsa yararlanılmalıdır.” (5 Ağustos tarihli Radikal-Tuncay Özkan Aktaran Ö. Bakış'tan Ali Yakup Mim)

Evet bu yaklaşım açıktır ki emperyalist sistemin ağa-babalığının da dile getirdiği ve sistemin çıkarlarının daha iyi korunması ve geliştirilmesinin öngörülen teminatı olarak Tuncay Özkan'dan çok daha önceleri öngörülüp savunuluyor ve dayatılıyor da.

Bu çevrelere göre insan hakları alanında bir kısım iyileştirmeler ve bir kısım hususlara ilişkin kısmi demokratikleşmeler sağlanarak ‘Kürt Sorununa Çözüm’ bulmak mümkün. Bunların yapılması halinde Türkiye “Terörsüz bir Türkiye” olarak “2000’li yıllarda dünyanın önemli bir gücü olma şansına” ve hatta “5. büyük ekonomik gücü” seviyesine erişme imkânına sahip olmuş olacak. Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkaslar’da “lider güç” durumuna yükselmesinin kapısı açılmış olacak.

“İlginç bir tesadüf müdür acaba?” diye sormadan edemiyor insan. Türkiye'nin “iç huzurunun sağlanması”, “Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkaslar’da lider güç konumuna yükselmesi” yani bir anlamıyla ‘yükselme dönemi’ndeki Osmanlı İmparatorluğu’nun yayılcı büyüme seviyesine benzer bir yayılcı güç haline gelme istem ve arzuları, hem Türkiye üzerinden bu alanlara hükmetmek isteyen (Özal’ın deyimiyle; “büyük patron”) ABD’nin ve diğer emperyalist güçlerin istem ve arzusu olmuş oluyor; hem “Türk milliyetçisi” şöven-faşist çevrelerin istem ve arzusu olmuş oluyor ve hem de aşağıya aktaracağımız şu dile getirilenlerle Öcalan ve

PKK'nin İmralı çizgisinin istem ve arzusu olmuş oluyor. Bu nasıl bir ortaklıktır?

Öcalan savunmasında aynen şunları söylüyor;

“Cumhuriyet tarihinin bu en zor sorununu çözümlendiğinde Türkiye'nin iç barışından aldığı güçle bölgede bir lider ülke olarak hamle gücüne kavuşacağı kesindir. Ortadoğu'da liderlik dönemi Orta Asya'dan, Balkanlar ve Kafkaslar'a kadar etkili olma anlamına gelecektir.”

“Ek savunması”nda ise zaten ağırlıklı olarak bu konu üzerinde duruyor ve “çözülürse ne olur, çözülmezse ne olur” ikilemi üzerinden sorunun “çözümü”nü devlet açısından cazip hale getirmeye çalışıyor.

“... O halde devletin gerekli duyarlılığı göstermesi halinde, silahlı çatışmadan vazgeçme vakti gelmiş ve hatta geçmiştir. Demokratik çözümün zemini vardır. (...) Olgun yaklaşım büyük önem taşır.

Türkiye burada büyük tehlikelerden korunma kadar, tersine yani güç kaynağına dönüştürme şansına sahip olacaktır. **İçte ve dışta PKK'nin askeri savaş olanakları çözümle birlikte Türkiye'nin hizmetine girecektir.** (...) Kürtlerin Demokratik Cumhuriyet ile bütünleşmesi geliştikçe, bu askeri anlamda da karşı tehditten stratejik bir güç kaynağına dönüşecektir. **Çözüm bu büyük fırsatı sunuyor. Geleceğe en büyük stratejik yatırım oluyor. Karşılığında verilen, artık dünyanın her tarafında verilen ve verilmesi kaçınılmaz olan, bir taviz olarak da görülemeyecek olan, doğal demokratik ve kültürel haklardır.** (...) Dikkat edilirse, dev boyutlu askeri masraflardan kurtulma, acı ve kayıpların durması, başka bir çok güce tavizkar olmamak kadar, karşılarında güçlü pozisyonda olma, içte tıkanmanın aşılmasıyla çok güçlü ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel gelişme süreçlerine girme, dış politikada itilen başta Avrupa olmak üzere bir çok mevziye girme ve gerçekten bölgede lider ülke konumuna yükselme bu çıkmazdan ve çatışma ortamından kurtulma ile yakından bağlantılıdır. **Türkiye'nin stratejik olarak tehlike arzeden bir çok odaklar karşısında çözümle birlikte güç kazanması işin can alıcı özüdür.**” (abç)

Öcalan'ın söyledikleriyle Tuncay Özkan'ın söyledikleri arasın-

da öz bakımından, bir fark yok. Fark olmadığı gibi, Öcalan'ın "Kraldan çok kralcı kesilme" sıkıntısından ötürü, ileri sürdükleri çok daha çarpıcı ve çok daha vahim özellikler arzetyekte. Özellikle Öcalan, düzen bekçiliğine soyunacağıının teminatını verme gayretleri gösteriyor. Altını çizdiğimiz ifadeler derinlemesine algılanıp, yorumlanmaya çalışılırsa, söylediklerimizin hiç de abartı içermediği rahatlıkla görülebilecektir.

Bu iki durum karşısında ilginç olan bir durum daha var. Bir kısım Özgür Bakış yazarı, Öcalan'ın öngörülerine "sosyalist demokratizm" adını verip övgüler dizerken, aynı içerikli ve hatta çerçeve itibariyle biraz daha ölçülü kalan Tuncay Özkan ve benzeri yaklaşım ve tutum sahiplerini ise; "emperyalist-liberalizm" savunucu ve taraftarları olarak tanımlayabiliyor. Çifte standardın bu kadarına da pes doğrusu. Evet, şurası tartışılmaz bir gerçek ki; Tuncay Özkan'ın dile getirdikleri yukarıda da belirttiğim gibi emperyalist sistemin veya moda olan tabiriyle "Yeni Dünya Düzeni"nin genel belgesel ve Türkiye coğrafyası birimi üzerindeki menfaatlerinin korunup kollanmasının ve daha da geliştirilmesinin hesabı- kitabı üzerine kuruludur. Ama aynı şekilde Öcalan'ın (ve Öcalan'ın söylediklerini olduğu gibi kabul ettiğini ilan eden PKK'nin İmralı çizgisinin) dile getirdiklerinin de, bunlardan aşağı kalır bir yanının olmadığı açıktır. Karşılaştırma ve okuduğunu doğru anlama problemi olmayan her akli selim insan bu gerçeği, yukarıya aktardığımız alıntılar karşılaştırarak görebilir.

PKK'nin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi bırakma kararının, genelde emperyalistlere ve özelde de Türkiye Cumhuriyeti devletine ne kazandıracığını, ne tür kapılar açacağını ve ne tür şanslar tanıyacağını gerek bu kesimlerin "akıllı" akil hocaları ve sözcülerinin ve gerekse uzlaşma ve silahlı mücadeleyi bırakma kararı alan kesimin ideoloğu ve sözcüsünün ilginç benzerlikler arzeden açıklamalarından anlamak mümkün. Kazandırır mı kazandırmaz mı ayrı bir sorun; ama umut, beklenti, hayal ve taahhütleri bu yönlü.

Öte yandan bir kısım küçük-burjuva aydın çevrelerin ve keza bir kısım oportünist ve reformist çevrelerin tepki ve iddialarını ise şöyle özetlemek mümkün.

“Sözü edilen karar (yani devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi bırakarak güçlerini sınır ötesine çekme kararı-
bn), peşinen söyleyelim ki, iki karşıt sınıf açısından da pozitif bir nitelik taşıyor. Hem kapitalistler için bu karar ‘yeni ufuklar’ açıcıdır, hem de işçi sınıfı için devrimci perspektife işaret ediyor. (...) İki zıt sınıf için aynı anda pozitif adımdan sözedilebilir mi? Eğer konu ulusal meseleye ilişkin ise ve adım ne geri, ne ileri, ama gerçekçi ise böyle bir saptama elbette yapılabilir.”

“Emperyalist-liberalizm sözkonusu kararı, Türk bölgesel emperyalist kapitalizmin amaçları bakımından pozitif bulmaktadır. Sosyalist demokratizm ise bu kararı, kapitalist sınıfın bölgesel emperyalist amaçlarına karşı sınıf mücadelesinin önündeki engelleri kaldıran, bu mücadelenin devrimci bir değişim sürecine yönelmesi için bölgesel ve ulusal koşulları hazırlayan bir değer biçmektedir.”

“1 Eylül Kararı’na sosyalist-demokratik yaklaşım da mümkündür.”

“Bölgesel emperyalizm, tüm bölge çapında sosyalizmin arifesidir. Türkiye’de etnik iç barış sınıf mücadelesinin özgürce gelişip serpilmesini, yayılmasını ve derinleşmesini sağlayacak. Kürt sorununun da eşit haklılık temelinde çözülmesi koşullarını olgunlaştıracak ve belki de ‘Silahları sustur! Kardeşleş!’ parolasıyla harekete geçen Türk ve Kürt emekçilerinin muazzam deneyim kazanmış güçleri Türkiye’yi tüm bölge halklarının enternasyonalist birliği temelinde ‘devrimci merkez’ haline getireceklerdir.”

(.....)

“1 Eylül kararı iki sınıf arasındaki mücadeleye, son derece de orijinal, beklenmedik özelliklerine sahip bir start vermiş bulunuyor. Sosyalist hareketimizin koşmaya mecali var mı yok mu?”

(Alıntılar Özgür Bakış gazetesinin 9 Ağustos 1999 tarihli sayısında yer alan Ali Yakup Mim imzalı değerlendirme yazısından.)

Yukarıya aktardığımız bu emsal değerlendirmede üzerinde durulması gereken bir çok husus var. Yeri geldikçe ve arzettiği önem oranında bu hususlara değineceğiz. Fakat bu yazı kapsamında, esas olarak, sayın yazarın “1 Eylül kararı” olarak sunmayı uygun bulduğu PKK’nin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve bu uğurda 1 Eylül 1999 tarihinden itibaren de silahlı mücadeleyi terk kararı

almış olması durumunun iddia edildiği gibi, “sosyalist harekete muazzam önemde” olanak sunup sunmadığı, “bugünkü sınıf mücadelesini sosyalist yönelimli devrimci bir değişim sürecine dönüştürme” ve keza “iki sınıf arasındaki mücadeleye, son derece orijinal beklenmedik özelliklerine sahip bir start” verme karakteri taşıyıp taşımadığını ortaya koymaya çalışacağız. Keza sayın yazarın şu değerlendirmesini yanıtlayacağız. Sayın yazar diyor ki; “Kımleri Türkiye’de olup biteni devletin yukarıdan yeniden yapılandırılması” gibi içeriği pek belli olmayan kavramlarla açıklasa da bizde olan biten, arkasında ABD’den AB’ye kadar yığınla emperyalist devletin durduğu bir sözde demokratikleşme, gerçekte emperyalist-liberalleşme sürecinden başka bir şey değildir ve bunun alternatifi, bugünkü sınıf mücadelesini sosyalist yönelimli devrimci bir değişim sürecine dönüştürmekten başka bir şey olamaz.

İşte “1 Eylül kararı”nın sosyalist harekete sunduğu muazzam önemdeki olanak böyledir.

Tarihi tecrübelerle sabittir ki; bir durumu olduğundan farklı göstermeye çalışmak, ona olmadık misyonlar yüklemek, etki gücünü ve kapsamını haketmediği ölçüler içerisinde göstermeye çalışmak gibi, gerçek- dışı yaklaşım ve tutumlar, sınıf mücadelesine hep zarar vermiştir. Tıpkı PKK’nin Kürt sorununa dünkü tanım ve yaklaşımı ile bugünkü tanım ve yaklaşımı gibi... Keza tıpkı, sayın yazarın (ve tabiki benzeri anlayış ve tutum sahibi kişilerin) yukarıya özet olarak aktardığımız iddia ve nitelermelerinde olduğu gibi, gerçeklerimizle bağdaşmayan/örtüşmeyen ve bu anlamıyla da “sosyalist hareket”e yarardan çok zarar verici bir karaktere sahip olan yaklaşımlar gibi. Dün Türkiye devriminin kaderini, isyan bayrağı çeken ve kurtuluşu namluların ucunda arayan milliyetçi Kürt devrimci hareketine bağlayanlar, bugün aynı şekilde (ve hiç sıkılmadan) PKK’nin devrimci çizgiyi terketmesi ve Kürt Ulusal Sorunu’nu dil ve kültürel hakların belli ölçüler içerisinde kullanılması sorununa indirgeyerek, dün sömürgeci-faşist TC dedikleri güçlere bugün “biz yanlış yaptık, siz büyüklüğünüzle bize bir şans tanıyın, size her olanağımızla hizmet sunacağız” demeleri durumunda, yine aynı kuyrukçu zihniyetle, “İşte 1 Eylül Kararı’nın sosyalist harekete sunduğu muazzam önemdeki olanak” ya da “1

Eylül kararı iki sınıf arasındaki mücadeleye son derecede orijinal, beklenmedik özelliklere sahip bir start vermiş bulunuyor. Sosyalist hareketimizin koşmaya mecali var mı yok mu?" şeklindeki ibret verici yaklaşımlarla arzu endam etmektedir.

Bu tür yaklaşım ve tutumlar, gayet tabii ki, her şeyden önce ideolojik tercihlerle karakterize oluyor. Yani şu değil, bu durumun adı: Olguyu doğru tanımlayamama, durum tespiti ve bunun doğru tanımlanmaması, bunun özgül ve genel boyutlar itibarıyla somut getiri-götürülerinin isabetlice belirlenememesi durumu. Yani yöntemsel bir yanlışa düşme durumu değildir bu.

Elbette yanlıştır tutum ve yaklaşım içinde olan kimi kişi ve çevrelerin bir kısım yanlışı, yöntemdeki yanlışıkların bir sonucu olabilir. Ama dediğimiz gibi, yukarıdaki yaklaşım sahiplerinin yanlışı ise ideolojik duruşlarının bir gereğidir. Örnek verdik: Söz konusu çevreler somut bir hususta ayrı şeyleri söyleyen Tuncay Özkan'ı "emperyalist-liberalist" olarak tanımlarken; Tuncay Özkan'dan önce, bunları dile getiren ve devletin kendisini ciddiye alması ve güvenmesi için çabalayan Öcalan'ı ise; "siyaset dehası", "Kürtler'in milli önderi" vs. diye niteleyebiliyorlar. Ya da aynı şekilde, Kuzey Irak'taki gözlemlerinden yola çıkarak, geri iktisadi, kültürel ve sosyal yapılarından ötürü Kürtler'in devlet örgütlenmesinde başarı şanslarının olamayacağını iddia eden Yalçın Doğan'a etmedik küfür bırakmayan bilim adamı sıfatlı Haluk Gerger isimli zatı muhterem, "Bu toplumsal yapıdan devlet doğmaz. Ne fikri düzey, ne coğrafi, ne ekonomik düzey buna imkân verir", "Hazır bir kuruluş olsa bile hiç bir komşu tarafından tanınmayacağı gibi, uluslararası alanda da tanınma durumu yoktur. Bunu bir tarafa bırakalım. Bu devletin bağımsız olarak kendini sürdürmesi için bir ekonomiye, dile, toplumsal birliğe, savunmaya ihtiyacı var ki, bunu da bir gün sürdüreceği temeli olmadığı kendiliğinden görülecektir. Tam dış destek olsa bile Kuzey Irak'ta Kürt otonomisi bile kurulamıyorsa, bu biraz da iç yapıdan kaynaklanıyor" diyen Öcalan'ı ve onun öngörülerini sahiplenen PKK'nin İmralı çizgisini, bırakın bilim adamı olma dürüstlüğünün bir gereği olarak eleştirmeyi, halen Öcalan ve PKK'nin Başkanlık Konseyi'nin Kürtlerin ulusal sorununun çözücü önder gücü olarak niteleyip, koşulsuz destek verdi-

ğini ilan edebiliyor! Peki bu bariz tutumlar, sahiplerinin yöntemlerinde düştükleri yanlışlıklardan mı kaynaklanıyor? Bu sorunun ya-
lın ifadesini okura bırakarak geçiyoruz.

PKK merkezinin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi bırakarak güçlerini şimdilik sınır ötesine çekme (ve ama hukuksal güvenceler verilmesi durumunda da, Öcalan'ın sözleriyle aktarırsak; "içte ve dışta PKK'nin askeri savaş olanakları" ile birlikte tümünden Türkiye'nin hizmetine girecektir) yaklaşımını, sayın yazar, "işçi sınıfı için devrimci perspektife işaret ediyor" diye yorumlayabiliyor. Yani sayın yazara göre; "1 Eylül Kararı" denen bu karar, "Kapitalist sınıfın bölgesel emperyalist amaçlarına karşı sınıf mücadelesinin önündeki engelleri kaldıran, bu mücadelenin devrimci bir değişim sürecine yönelmesi için bölgesel ve ulusal koşulları hazırlayan" bir değer taşıyormuş. Peki niye böyle bir özellik taşıyormuş? Çünkü bu karar, "Türk bölgesel emperyalist kapitalizmin amaçları bakımından pozitif" bir özellik arz ediyor ya, bu olanağı kullanıp da "bölgesel emperyalist" bir güç haline gelecek olan "Türk bölgesel emperyalist kapitalizmi", "tüm bölge çapında sosyalizmin arifesi" durumuna gelmiş olacak. Böylesi elverişli bir ortamda da "Türkiye etnik iç barışı sınıf mücadelesinin özgürce gelişip serpilmesini, yayılmasını ve derinleşmesini sağlayacak. "Silahları sustur! Kardeşleş!" parolasıyla harekete geçen Türk ve Kürt emekçilerinin muazzam deneyim kazanmış güçleri Türkiye'yi tüm bölge halklarının enternasyonalist birliği temelinde devrimci merkez haline getirecektir."

PKK çeşitli milliyetlerden oluşan Türkiye toplumunun, mevcut koşullardaki, devrimci dinamiklerinden birinin ürünü olarak tarih sahnesine çıktı ve bu devrimci dinamiği, burjuva milliyetçi emelleri doğrultusunda motive ederek kısa sayılabilecek bir sürede, küçümsemeyecek bir devrimci ulusal güç olarak, muhatapı karşısında ve uluslararası arenada yer edinmeyi başardı. Peşpeşe patlak veren ve her biri diğerini geride bırakırcasına bir gaddarlık ve zulüm örneğiyle bastırılan ve uzun bir süre boyunca üzeri küllenmiş hale getirilmiş olan, demokratik devrimimizin bu çok önemli dinamiği, Türkiye devrimci hareketinin 70'lerdeki silkinişinin de motivasyonu, giderek üzerine örtülen ölü toprağını atmaya ve 80'li

yılların ortalarından itibaren geliştirilen gerilla savaşının kavurucu eleştirel gücüyle, hem itildiği kuyudan çıkarak, ayakları üzerine dikilme hem kendi gerçeğini içiçe yaşadığı ama kendisi gibi bir o kadar bastırılıp sindirilmiş şovenizmle bilinci karartılmış halka, belli ölçülerde de olsa gösterme ve hem de uluslararası arenada “mazlum halkın hakları”nın sahiplenilmesi doğrultusunda hafif-senmeyecek bir kamuoyu yaratmayı başarabildi.

Ezilen bağımlı bir ulusun en tabi ulusal-demokratik hakları uğruna isyan bayrağı kaldırması, dün olduğu gibi, bugün de tarihi olarak meşru bir harekettir. Ama tarihi olarak meşru olan bu hareket çağımızın ve üzerinde yaşadığımız çok uluslu coğrafyamızın tarihi olarak köklü bir şekilleniş gösteren iktisadi, kültürel ve demografik içiçe geçmişlik koşullarının arzettiği gerçekleri gözardı ederek, devrimci barutunu esasen tüketmiş ve hasbel kader takınacağı devrimci bir tutumu da sonuna kadar götürme mecalinden yoksun burjuva ve küçük-burjuva milliyetçi önderliklerin şişirdikleri “milliyetçi öncelikler” programını çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının devrim programı önüne geçirmesi ve bundan kendini her vesileyle ayrı tutacak bir sosyal pratik ve söylem geliştirmesi, bu hareketi, mevcut koşullarla örtüşen doğru bir hareket değil, mevcut koşullarla örtüşmeyen, çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasını “ulusun çıkarları” öncelikleriyle bölen, hakim ulus cephesinde şoven, ezilen ulus cephesinde güçlü milliyetçi önyargı ve kaygılarla sınıf dayanışmalarını zayıflatan, bilinçlerini bu temelde dumura uğratan yanlış bir hareket olarak yer almasını getirmiştir.

Bu kısa izahatı, şunun daha iyi anlaşılması vesilesiyle yapma gereği duyduk. Hani sayın yazar değerlendirmesi içinde diyor ya; “1 Eylül kararı” “işçi sınıfı için devrimci perspektifi işaret ediyor” diye. Halbuki Türkiye’nin toplumsal yapısının mevcut çelişmeleri (ki bunun içinde “ezen-ezilen bağımlı ulus çelişmesi”de mevcuttur), zaten “devrimci perspektif” dışında gerçek çözümleyici güce sahip bir alternatif sunmuyor işçi sınıfına. Bu dün böyleydi, bugün de böyledir. Toplumsal yapımızı karakterize eden mevcut başlıca çelişmelerden her biri, kendi başına, devrimci bir dinamik güç olup aynı zamanda çözümünü, karakteri icabı, devrimci bir pers-

pektifle mümkün kılmaktadır. Zaten tamamen böyle olduğu için, mevcut çelişmelerin halihazırdaki gerçekliği, devrimci çözümü dayattığı için, burjuva önderlik de olsa, devrimci ulusal bir güç boy verip gelişebildi. (Tabi şunu unutmamak lazım; toplumsal yapının mevcut gerçekliği, her bir çelişmenin devrimci cenahdaki gücü, salt kendi dinamiğiyle, toplumun yapısını devrimci bir yıkımla dönüşüme uğratmaya imkân tanımaz. Devrimimizin ve devrimci dinamiklerimizin böylesine bir özgünlüğü vardır. Ve bunu asla unutmamak lazım.) Dolayısıyla da böylesi bir gerçeklik varken kalkıp da, Türkiye devriminin önemli dinamiklerinden birini pasifikasyona uğratan, çok kötü bir şekilde devrimci alternatiften yana demoralize eden, onun devrimci duruşunu çok berbat bir şekilde reformize eden, bu devrimci dinamiği pasifikasyona uğratarak düzenin, emperyalistlerce öngörülen “yeniden yapılanma”sında yararlanacağı bir güç haline getirmeyi hedefleyen, ulusal kurtuluş hareketinin bilfiil içinde yer almış etkin ve aktif unsurlarını devletin “asli koruyucu unsurları” olarak konumlandırma sözü veren bir yönelimin, düzene devrimci tarzda muhalif olmanın anlamsızlığı ve yararsızlığını ve keza anayasal çerçeve içinde hak aramanın tek doğru yol olduğunu propaganda eden ve etkileri altındaki önemli bir kesimi bu yönde ikna etmiş gibi görünen bir tutumu, “işçi sınıfı için devrimci perspektife işaret ediyor” diye lanse etmek, tıpkı geçmiş dönemde PKK'nin yürüttüğü savaşa methiyeler dizen, misyonlar biçip “Türkiye ve bölge devriminin enternasyonalist motor gücü” diyebilecek kadar pusulayı şaşırması olanların marifeti olabilir.

Yani, “bu kadarına pes doğrusu!” diyemeden rahat edemiyor insan. Bir hareket ulusal haklarını kazanmak için silahlı mücadele yürütürken de, devrimden yan çizip sistemle bütünleşmeyi istediği ve bunun pratik yönelimi olarak da silahlı güçlerini tasfiyeye kalktığı durumda da “işçi sınıfına devrimci perspektif” sunmuş oluyor!

Sayın yazara göre, Türkiye devriminin sorunu çözülmemiş ama önderliği tarafından satışa getirilerek, bir süreliğine de olsa, düzenle barışık hale getirmiş olacak olan bir dinamiğinin pasifleştirilmesi/dinginleştirilmesi durumu, kendi tabiriyle; “etnik iç barış” durumuna çekilmiş olması durumunu, “sınıf mücadelesinin özgürce ge-

lişip, serpilmesini, yayılmasını ve derinleşmesini sağlayacak”ve keza bu durum, “kapitalist sınıfın bölgesel emperyalist amaçlarına karşı sınıf mücadelesinin önündeki engelleri kaldıran, bu mücadelenin devrimci bir değişim sürecine yönelmesi için bölgesel ve ulusal koşulları hazırlayan bir değer” arzetmiş olacak! Peki bütün bunlar, mevcut gerçekliğimizin olası durumları mı yoksa bu anlayış sahiplerinin geçmişte PKK’nin tutumundaki devrimci duruşu, milliyetçi burjuva özünü gizlemenin, işçi sınıfımızı “ulusal öncelikler” aldatmacasıyla burjuvazinin programının gerçekleşmesinin aracı yapmasının perdeleyici unsuru olarak kullandıkları gibi, bugün de düzene hizmet etme, düzen sahiplerinin işçi sınıfımız ve diğer emekçi halkımızın devrimci yönelimini bastırıp sindirmede, mevzilerini sağlamlaştırmanın, güçlerini tahkim etme fırsatını onlara sunmanın, reformizmin ve her türden oportünist yan çizmenin yelkenlerini şişirmenin, emperyalizmin “Yeni Dünya Düzeni” aldatmacasını bir başka üslupla kutsayıp halka, tek seçenek bu, bunun adına “demokratik uygarlık” diyen, Türkiye’de faşist-ırkçı zihniyetin ta kendisi olan Kemalizmi aklayan, orduyu Türkiye demokrasi hareketinin motor gücü ilan eden bir yönelimi maskeleyen aracı olarak da “ulusal önyargı ve kaygılardan arınmış işçi sınıfı bütün enerjisiyle kendi sınıf çıkarılarının kavgasına yönelir”i mi kullanmak istiyorlar?! Bunca saçma sapan ve son derece abartılı söylemlerin tamamen böylesi bir sıkıntıdan kaynaklandığı, görünen köyün kılavuzu işlevsiz kılmasındaki yalınlık kadar, yalın bir anlaşılabilirliğe sahiptir.

Gayet tabii ki ulusal sorunun olduğu bir gerçeklik içinde, işçi sınıfı “ulusal sorun” gibi demokratik talepli bir sorunu da çözme tarihi görevine sahip olmasından dolayı; programı içinde böylesi bir sorunun çözümünü de öngörmesinden, ona yer vermesinden; bu sorundan kaynaklı olarak çeşitli proletarya dışı çevrelerin burjuva milliyetçi “öncelikleri”-ni toplumun gündemine dayatarak, önemli bir gücü bu doğrultuda seferber etmek/edebilme durumundan kaynaklı olarak bir kısım emekçi gücünün burjuvazi önderliğinde saf tutması; keza farklı milliyetlerden oluşan sınıfsal gücü arasında, milliyetçi önyargılardan kaynaklı güvensizlikler oluşması, iç birliğin bu şekilde zaafa uğraması vs. durumların gündeme gelmesi

neticesinde, böylesi bir dezavantaj yaşar. Bunu böylece net olarak koymak lazım. Bu meselenin önem arzeden bir yönü. Diğer önemli bir yönü de şu: PKK merkezinin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi bırakma kararı, iddia edildiği gibi; “Türkiye’de etnik iç barış” getirme kabiliyetine sahip değildir. Çünkü sorun, esas talebi itibarıyla çözüme kavuşmuş olmuyor. Öcalan ve PKK merkezi, devletle hangi zeminde buluşup anlaşmaya razı olduğunu ilan ediyor? “Bir taviz olarak görülemeyecek olan” ve “artık dünyanın her tarafında verilen ve verilmesi kaçınılmaz olan” “doğal demokratik ve kültürel haklar”. Yani; “tarih, dil, kültür araştırma ve ön hazırlık okullarıyla yayma ve yine bununla bağlantılı olarak serbest kitap, gazete, radyo, tv, benzeri, yayın araçlarına özgürlük tanımayla özgün çözümünü yakalamış olacaktır.” (Öcalan’ın Savunmasından) Evet, tümü bundan ibaret! Böylesi bir statü, Kürtleri ezilen bağımlı ulus olma statüsünden kurtarmaya yeter mi?! Bunu tartışmak bile anlamsız. O halde yapılmak istenenin gerçeği nedir? Hastalığı iyileştirme değil, ağrı kesicilere dayalı bir “tedavi” tarzıyla hastayı bir süreliğine rahatlatmak! Hastalık ise yerli yerinde dura-duruyor. Durduğunu sayın yazar da itiraf ediyor. Nasıl itiraf ediyor? “Türkiye’de etnik iç barış sınıf mücadelesinin özgürce gelişip serpilmesini, yayılmasını ve derinleşmesini sağlayacak. **Kürt sorununda eşit haklılık temelinde çözülmesi koşullarını olgunlaştıracak.**” (abç) Dün de bastırma yöntemiyle bu sorunun üzeri küllenmişti. Ama ne oldu? Bastırmanın, tarihi yanlışları kendilerine pahalıya mal oldu. Bugün ise, isyan daveti çıkaran önderliğin egemenlerle uzlaşmasıyla düzen sınırları içine çekilerek uykuya yatırılmak isteniyor. Dikkat edilirse aralarındaki fark sadece yöntemde. Çünkü suskunluk nasıl ki “etnik bir iç barış” durumu değildiyse, bugün sağlanmak istenen de “etnik iç barış” olmayacaktır. Çünkü sorun çözülmemiş. Çözülmemiş ve ötesinde de çözüm talep eder bir dinamiği barındırıyor olduğundan, sistemin bağrında kanayan bir yara olarak duracak ve kanayacaktır. O halde böylesi bir gerçekliğin olduğu açıkken, bunu “etnik iç barış sağlanacak” diye lanse etmek, hangi akli selim sosyalistin, hangi akli selim işçi davasının güdücüsünün işi olabilir?

Bütün mesele kısa bir süreliğine de olsa, böylesi “yalancı ba-

har” karakterli bir “yalancı barış” durumunun sağlanmasıysa; doğrudur böylesi bir yönü olacaktır. Ama sınıf bilinçli unsurlar bunun karakterinin ve getiri-götürülerinin hesabını doğru yapmaya itina gösterir ve sınıfını ve emekçi halkımızı bir “yalancı bahar”a aldırıp çiçeğe duran ağaçlar durumuna düşmekten alıkoymaya çalışırlar. O özgülde, gayretlerini bu yönde yoğunlaştırırlar. Ellerinden gelecek çok fazla bir şeyleri yoksa, en azından bunun iyi bir şey olmadığını propaganda yaparlar. Çünkü bunun getireceği çok fazla uzun ömürlü bir şey olmadığı gibi, götüreceği ise kıyaslanamayacak kadar fazladır. Her şeyden önce sıkışan iç ve dış kamuoyunda, her gün biraz daha tecrit olan, sistemin süreklilik arz etme karakteri taşıyan iktisadi ve siyasi krizini her geçen gün daha da derinleştiren son derece ağır ekonomik bedellere malolan, hakim sınıf klikleri arası çatışma ortamını kızıştıran, ekonomik ve siyasi krizin derinleşmesindeki önemli etkisinden ötürü sisteme muhalif cepheyi giderek genişleten ve benzeri özellikleri itibariyle, devrimci durumun giderek daha da fazla olgunlaşır hale gelmesine hizmet sunan bu devrimci dinamik, bütün bu özellikleri itibariyle bir anda geri çekilecek ve sistem kendisini oldukça zorlayan bu ağır yükten bir anda kurtuluvarecek ve rahat bir nefes alma şansı elde edecek.

Öte yandan devrimci bir coşku içinde, kısa bir sürede önemli sayılabilecek kazanımlar edinen, her şeyden önce düşmana karşı başkaldırma ve vurarak kendini koruma ve haklarını yüksek sesle dile getirip isteme şekillenışı içine giren, yani dış-dış bir diren genlikle motive olan kitleler, birden bire bütün bunların sahte ve yanılgılı durumlar olduğu, yapılması gerekenin devletin şefkatli kollarına atılıp, onun gölgesine sığınmak, “sen büyüksün biz yaptık sen yapma, bize imkân tanı, gücüne güç katalım, iç ve dış imkânlarımızın tümünü hizmetine sunalım, iç barışımızdan alacağımız güçle bölgede lider bir ülke olarak hamle gücüne kavuşalım. 16. yy. Osmanlı nasıl idiyse, Türkiye Cumhuriyeti de aynı seviyeyi yakalasin” türünden, devlete yaltaklanmanın daha doğru olacağı vaazıyla yüzyüze kalan bir kitle gerçeği oluşacak. “Devlet güçlüdür, onunla baş edilemez”, “devlete karşı konulamaz; devlete karşı koyanın burnu sürtülür, kellesi kopar” türü, devlet güçlerinin gözdağı vermek ve korkutup vazgeçirmek amacıyla kullandığı psiko-

lojik boyutlu olan argümanlar, bu biçimiyle desteklenmiş oluyor. “Devletin yenilmezliği” ve “onunla baş edilemeyeceği” kitlelerin bilincine kazınmaya çalışılıyor. Nitekim işte böylesine bir boşluk, hayal kırıklığı, kendine güvensizlik, devletin gücüne itaat etme aşırı hassasiyeti gibi bir yığın manevi yıkımlar yaşanacak. Ve bu atmosfer doğal olarak reformist dalganın güçlenmesine hizmet edecektir. Devrimle hak alma bilinci önemli bir darbe almış olacak yani.

Evet, biz inadına devrimciyiz ve insanlığın kurtuluşunun devrimlerle olacağına dünden daha çok inanıyoruz. Zorbalığın, zulmün kalesi ancak bu zor yoluyla zaptedilebilir. Bunun için de devrimci proletarya illa ki zor yoluna başvuracak ve bunun için de illa ki zora zorla karşı koyabilecek özel örgütlülüğü ve gerekli araç gereci olacaktır. Komünist Partisi ve silahlı Halk Ordusu olacaktır. Ve proletarya bunlarla donanmak zorundadır.

İşte bundan ötürü biz, toplum yaşamını ilgilendiren tüm olan biten herşeyi devrimci mücadelemizin verili süreçteki somut durumunu ve geleceğini nasıl etkileyeceği kriterleri üzerinden ele alırız: böyle ele almak zorundayız da. Çünkü bu, insanlığın kurtuluşunu ilgilendiren stratejik bir sorunu alakadar ediyor.

Sonuç itibariyle, PKK'nin devletle uzlaşma arayışı içine girme ve silahlı mücadeleyi terk kararı, yani bir başka deyişle devrimci mücadele saflarını terk edip sistemle bütünleşme ve onun hizmetine girme kararının devrimci mücadeleye katacağı en ufak bir katkısı sözkonusu olmayacaktır. Tam aksine, yukarıda da dile getirdiğimiz gibi birçok boyutuyla sisteme, sistemin stratejik çıkarları ve sistemin devrimci muhalefetle mücadelesine katkı sunup hizmet verecektir. Gerisi boş laf.

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün akıbetinin hepimize ders olması gerekmiyor mu? “Barışı koruma” adına kendi halkının devrimci güçleri üzerinde baskı uygulayan bir “zor mekanizması”na kısa sürede dönüşüverdi. Böylesine trajedik ve yakın bir örnek gözlerimizin önündeyken, Abdullah Öcalan'ın savunmasında dile getirdiği şu sözlerinin ardındaki gerçeği görmemezlikten gelebilir miyiz? İlk paragraflarda aktarmıştık, ama buraya bir kez daha aktarmakta yarar var. Şu sözler Öcalan'ın:

“Türkiye burada büyük tehlikelerden korunma kadar (acaba Öcalan’ın, emperyalist sistemin yarı-sömürgesi durumunda olup, kaderini tamamen onların ellerine bırakmış, o sistemle bütünleşmek için yırtınıp duran bir Türkiye için, ne türden kaygıları var ki, Türkiye’yi büyük tehlikeler karşısındaymiş gibi değerlendiriyor ve bundan korumaya çalışıyor dersiniz?-bn) tersine yani güç kaynağına dönüştürme şansına sahip olacaktır. İçte ve dışta PKK’nin askeri savaş olanakları çözümle birlikte Türkiye’nin hizmetine girecektir. (Peki Türkiye bu olanakları, -ki bunun içinde sadece savaş araç gereci mi var, insan unsuru yok mu? “PKK’nin askeri savaş olanakları” dendiğinde bunu insan unsurundan yalıtık olarak da ele almak gerçek olur mu?- “İç düşman”larına karşı da kullanılmayacak mı? Zaten “dış düşman”dan ziyade askeri gücünü “iç düşman” denilen güçlere karşı, yani devrimci muhalif kesime karşı, grevdeki işçiye, boykottaki öğrenciye, işgaldeki köylüye, sokaktaki memura vs. karşı kullandığı cumhuriyetin tarihi boyunca olagelen asıl şey değil midir?-bn).

“Demokratik Cumhuriyetle bütünleşmesi geliştikçe, bu askeri anlamda da karşı tehditten stratejik bir güç kaynağına dönüşecektir. Çözüm büyük bir fırsat sunuyor. Geleceğe en büyük stratejik yatırım oluyor... Türkiye’nin stratejik olarak tehlike arzeden bir çok odaklar karşısında çözümle birlikte güç kazanması için can alıcı özüdür...” (abç)

Evet, bu söylenenler ve özellikle de altını çizdiğimiz satırlarda dile gelenler neyi ortaya koymakta ve bu sistemden en ufak bir beklentisi kalmamış olan ve kurtuluşunu bu sistemin bitirilişinde gören başta çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası olmak üzere milyonlarca emekçi halk, acaba bu değerlendirmeye göre “stratejik olarak tehlike arzeden bir çok odaklar”arasına girmiş olmuyor mu? Türkiye halkı kendi acı pratiğinden çok iyi biliyor ve de ayırımıdadır ki; resmi söylemde ‘dış tehdit unsuruna karşı’ oluşturulduğu söylenen dev boyutlu savaş organizasyonu, esas olarak ve hemen hemen her vesileyle içte kendisine karşı kullanılmıştır. Kaldı ki, bırakalım komünistini, sosyalistini, hiç bir tutarlı demokrat, yayılmacı ve komşuları üzerinde baskıcı bir güç oluşturma emelleri ta-

şmaz; bilakis böylesi militarist, emperyalist ve faşist yaklaşım ve uygulamalara en kararlı bir şekilde karşı çıkar. Uygulanması esnasında olanaklarını seferber ederek engelleyici olmaya çalışır. Ama Öcalan, maalesef ki, tutarlı bir demokratın sahip olması ve özünde koruması gereken böylesi bir hassasiyeti unutuvermiş görünüyor. Acaba bunu, içinde bulunduğu devletiyle kucaklaşma heyecanına mı yorumlasak dersiniz? Böylesi bir yorumda “sınıf mücadelesinin önündeki engelleri kaldıran, bu mücadelenin devrimci bir değişim sürecine yönelmesi için bölgesel ve ulusal koşulları hazırlayan” türünden olumlu etkisi olabilir mi acaba?

Sayın yazar diyor ki: biz “bu kararı kapitalist sınıfın bölgesel emperyalist amaçlarına karşı sınıf mücadelesinin önündeki engelleri kaldıran, bu mücadelenin devrimci bir değişim sürecine yönelmesi için bölgesel ve ulusal koşulları hazırlayan bir değer” de görüyoruz. Okurdan, affına sığınarak, bu pasajı bir kez daha okumasını rica ediyoruz. Demek ki, artık her kimse bu “sosyalist demokratizm”ciler, işte bu zatı muhteremler, “1 Eylül kararı” dedikleri sözkonusu ettiğimiz kararın, “kapitalist sınıfın bölgesel emperyalist amaçlarına karşı sınıf mücadelesinin önündeki engelleri kaldıran” bir değerde olduğunu düşünüyorlar. Garip bir mantık yürütüş ve yaklaşım örneği değil mi sizce de? Yine de sorası geliyor insanın; Peki niye kapitalist sınıfın ülke coğrafyamızdaki hâkimiyetine karşı mücadeleciliği esas almıyor, ve sorunu bu çerçevede değerlendirmiyorlar da, bunu es geçerek, “Kapitalist sınıfın bölgesel emperyalist amaçlarına karşı” gibi, soyut ve hiç bir somut pratik değer ifade etmeyen bir “sınıf mücadeleciliği”ni propaganda ediyorlar dersiniz? Çünkü niyet ve amaç gerçekten de sınıf mücadelesi yürütmek değil. Çünkü niyet ve amacı gerçekten kapitalist sınıfın bölgesel veya daha geniş çerçeveli emperyalist amaçlarını boşa çıkarma ve buna karşı olmak değil. Böylesi bir niyet ve amaçları olanlar bilir ki, işçi sınıfının ve bağlaşığı emekçi sınıf ve katmanların kapitalist sınıfın hâkimiyeti altında olan bu sistemden kurtuluşu öncelikli sorundur. Kapitalist sınıfın hâkimiyetine son verilmesi durumunda zaten bölgesel veya daha geniş veya daha dar alanlı emperyalist amaçları olmayacak. Keza kapitalist sınıfın her türlü emperyalist emellerine karşı durabilmenin yegâne yolu da,

yine bu sınıfa karşı içte tırmandırılacak olan sınıf mücadelesinin kendisidir. Peki bu zatı muhteremler bunları bilmiyorlar mı? Gayet tabi ki biliyorlar. Ama dedik ya, sorun, amaç ve niyette düğümle-niyor. Öte yandan belli bir çıkmaz içinde de kalmış durumdalar. Bir taraftan Öcalan'ın " 21.yy. Manifestosu"na methiyeler dizme durumunda kalıyorlar, bir taraftan da sözde de olsa, sahte de olsa, güme giden sosyalistlikleri işçi sınıfı yandaşçılığı gibi payeleri! Öcalan'ın "21. yy. Manifestosu"nda, günümüzde yani emperyalizm koşullarında, Lenin'in deyimiyle, "gerici bir karakter kazanan" burjuva demokrasisini göklere çıkaran ve "İşte aradığımız tam da buymuş; lanet olsun boşuna onca yıl yitirdik, "keşke Leslie Lipson'un 'Demokratik Uygurluk'ını daha önce okumamı birileri bana salık verseydi" şeklindeki hayıflanması ve demir attığı yeni limanı gözlerden gizlemeye çalışıyorlar. Tabi bu durumda "ne olur büyüklüğünü göster, aç kollarını bize"denilen bir güce haddi olmayan birilerinin savaş ilan etmesi, doğallığı ile yakışsız kaçır. Ama öte yandan da halen söylem düzeyinde de olsa, bir "sosy-alizm sevdası", bir " sınıf mücadeleciliği" söylemlerine ihtiyaç du-yuyorlar. Çünkü halen karınlarını, gerçekten de sosyalizm davası-na inanan emekçi kitlesinin karavanasından doyuruyorlar. Bundan ötürü de bu söylemi kolay terk etmek işlerine gelmez. O halde, pratik yöntemleri son derece zengin olan Ortadoğu politikacılığı devreye girmeli ve uygun çözüm derhal bulunmalı: Yani ne şiş ne de kebab yanmalı. Bir süreliğine de olsa, alan da veren de razı ol-malı.

Sayın yazar diyor ki: "Bölgesel emperyalizm, tüm bölge çapın-da sosyalizmin arifesidir" İyi güzel de bu bölgesel emperyalizmin ayrıcalıklı yanı ne ki böylesine özel bir öne çıkarılmayı hakediyor? Lenin genel olarak, can çekişen kapitalizm olarak emperyalist sistemin kendisini sosyalizmin koşullarını olabildiğine olgunlaştıran ve varacağı, evrileceği bir başka aşaması da olmadığı için toplumsal evrimin bir gereği olarak da sosyalizme gebe olmasından ötürü, bu durumu, "sosyalizmin arifesi" olarak addediyordu. Yani bir du-rum tesbiti yapıyordu. Ama şunu demiyordu: emperyalizm koşul-larında sınıf mücadelesi özgürce gelişip, serpilecek, yayılıp derin-leşecek. Evet, böyle bir şey demiyordu ve söylediklerinden böylesi

bir anlam da çıkmıyordu. Ama böyleyken, sayın yazar “arife olmak” durumunu “sınıf mücadelesinin özgürce gelişip serpilmesini, yayılmasını ve derinleşmesini sağlayacak” olarak yorumlamayı daha uygun bulmuş oluyor herhalde. Tabii burada “etnik iç barış” koşulunu unutup yazara haksızlık etmeyelim. Aslında yazarın buradaki ifade tarzı tamamen ‘1 Eylül Kararı’nın kapitalist sınıf için arzettiği pozitif durumla ilintilidir. Hani diyordu ya: “emperyalist-liberalizm söz konusu kararı, Türk bölgesel emperyalist kapitalizmin amaçları bakımından pozitif bulmaktadır.” Yani Tuncay Özkan ve Öcalan’ın ifade ettikleri gibi, oluşacak birtakım avantajları kullanarak Ortadoğu, Balkanlar, Orta Asya ve Kafkaslar’da lider konuma gelme, dünyanın sayılı ekonomik güçleri arasına girme ve işte bu emperyalistleşme durumuna ‘1 Eylül kararı’ pozitif olanaklar sunuyor ya; ve bu temelde “sisteme hizmet ediyor, eleştiri ve tepkileri var ya, işte bu eleştiri ve tepkiler karşısında basit savunu psikozu ile, içine düşülen garip bir demogojik durumdur bu. Yani şunu demeye getiriyor: ‘1 Eylül kararı’ Türk kapitalist sınıfına böylesi bir gelişme olanağı sunuyorsa, bunu fazlaca dert edinmeye gerek yok. Emperyalistleşmesi fena da sayılmaz. Lenin demiyor muydu emperyalizm sosyalizmin arifesidir diye, o halde bölgesel emperyalizm de, tüm bölge çapında sosyalizmin arifesidir. Böyle olduğu için de “mücadelenin devrimci bir değişim sürecine yönelebilmesi için bölgesel ve ulusal koşulları” hazırlıyor ve “Türkiye’yi tüm bölge halklarının enternasyonalist birliği temelinde ‘devrimci merkez’ haline” getirmemize bulunmaz bir imkân sunuyor. Bırakın böylesi boş ve yersiz eleştiri ve kaygıları, koşmaya mecaliniz var mı sosyalistler, varsa koşun koşabildiğinizce. Çünkü; “Bölgesel emperyalizm tüm bölge çapında sosyalizmin arifesidir. Türkiye’de etnik iç barış sınıf mücadelesinin özgürce gelişip, serpilmesini, yayılmasını ve derinleşmesini sağlayacak.”

Evet, sayın yazarın söylediklerinin anlaşılır açılımı budur. Burada ne sosyalizm, ne devrimci mücadelenin yükseltilmesi, ne işçi sınıfının çıkarları, ne bölge halklarının çıkarları, ne Türkiye işçi sınıfının bölge halkıyla enternasyonalist birliği vs. türünden hiçbir hususa ilişkin taşınan bir kaygıdan sözedilebilir. Peki burada ne vardır? Burada, en alasından, zevahiri kurtarma telaşıyla yapılmış

olan ve yer yer de Troçkizm esintili bir karakter arzeden **demogojik söylemler** dışında hiçbir şey yoktur.

Bu hususlara ilişkin ilk elden söylememiz gerekenleri böylece noktalıyoruz. Şimdi, yazının ilk paragrafında bahsini ettiğimiz ve değinmemiz gerektiğini söylediğimiz bir diğer hususa ilişkin kısa bir değinide bulunmak istiyoruz.

Sayın yazarın sözkonusu ettiğimiz değerlendirmesi, hatırlanacağı gibi şöyleydi:

“Kimileri Türkiye’de olan biteni ‘devletin yukardan yeniden yapılandırılması’ gibi içeriği pek belli olmayan kavramlarla açıklasa da, bizde olan biten, arkasında ABD’den AB’ye kadar yığınla emperyalist devletin durduğu bir sözde demokratikleşme, gerçekte emperyalist-liberalleşme sürecinden başka birşey değildir ve bunun alternatiffi, bugünkü sınıf mücadelesini sosyalist yönelimli devrimci bir değişim sürecine dönüştürmekten başka bir şey olamaz.

İşte ‘1 Eylül Kararı’nın sosyalist harekete sunduğu muazzam önemdeki olanak böyledir.”

Yazarın bu değerlendirmesi, aktardığımız diğer değerlendirme ve yorumlara kıyasla mantıksal örgüsü en zayıf kalmış olanı gibi.

Yazar burada biraz da işin ince kurnazlığına kaçarak hem sorunu karmaşıklştırmayı denemiş ve hem de Öcalan’ın dile getirmiş olduklarını unutturmak istercesine, sorunu esas hedefinden uzaklaştırmaya çalışmış. Bunun böyle olduğunu ele alınan konu bütünlüğünden anlamak zor olmasa gerek.

Doğrudur, “Kimileri” (Şahsen biz kendimizi o kimileri içinde görüyoruz) Öcalan’ın savunmasında dile getirmiş olduğu büyük zor gücüne rağmen, bu gücün etkisini ancak yaratıcı **çağdaş bir demokrasiye yönlendirmede kullanan ve açıkça doksan ortalarından beri MGK konseptleri ile yürütülen, içinden geçmekte olduğumuz tarihi aşamayla da kanıtlanmaktadır**” (abç) şeklindeki sözleri keza bir başka yerde “Özal reformları, temelde de dışa açılım ve ANAP’la açılımın daha da geliştirilmesi, belli bir başka dönüşümü beraberinde getirdi. Ekonominin de liberalleşmesiyle, bu iç ve dış gelişmeler (yani Öcalan’ın ifade edişiyile söylersek; “90’larda reel sosyalizmin çözülüşü” ve “demokratik sistemin tüm

dünyayı etkisi altına alması” gibi iki önemli hususu kastediyor-bn) birleşince, gerçekten Türkiye belki de, farkında olmadan, tarihinin en önemli demokratik aşamasını yaşamaya başladı. Bu süreç, ordunun 95’ten günümüze kadar devam eden dolaylı hareketine zemin oldu. Günümüz Türkiye Cumhuriyeti’nin istenilen düzeyde olmasa da demokratikleşmede epeyce mesafe aldığı açıktır. Cumhuriyeti hem ilkesel, hem toplumsal temelde büyük demokratik hareketlenmeyi yaşamaktadır” türü yaklaşımlarını değerlendirirken düşülen teorik yanılgıya ve politikada gerçekleri çarpıtma ve birilerine yaranma işgüzarlığı üzerine şekillenen oportünizmine işaret ederek demişlerdir ki; **Türkiye’de olan biten hiç de bir demokratikleşme durumu falan değildir. Geçmiş tarihi örneklerinde olduğu gibi kapitalist-emperyalist sistemin şekillenen ihtiyaçları doğrultusunda devletin yukarıdan yeniden yapılandırılması durumudur.**

Dün bunu 1.ve 2. meşrutiyetle, sonra cumhuriyetle, sonra askeri darbelerle yaptılar ve bugün ise “MGK konseptleri”denilen yöntemlerle yapmaktadırlar. Durum bu kadar aleniyken bunu demokratikleşme olarak göstermek ve PKK olarak da bu sürece dahil olma anlayışı ve tutumu geliştirmek, açıktır ki; MGK yönlendirmeli, sistemin yeniden yapılandırılması ve dolayısıyla da emperyalizmin “Yeni Dünya Düzeni”ne iştirak etmek demektir.

Durum böyle olunca da, yazar “Kimileri Türkiye’de olup biteni ‘devletin yukarıdan yeniden yapılandırılması’ gibi içeriği pek belli olmayan kavramlarla açıklasa da” şeklindeki niteleme ve tepkisiyle, maksadı aşmış ve yukarıda da dediğimiz gibi, ince kurnazlık yöntemleriyle “kimileri”nin soruna ilişkin eleştiri ve değerlendirmelerini hedef yitimine uğratmak istemiş. Sayın yazara şunu da demek gerekiyor herhalde; Bilimsel yaklaşım dürüstlüğüne sahipsen. Türkiye’de olup biteni “MGK konseptleri ile yürütülen demokratikleşme hareketi” addedip ona katılma kararı alanları hedef tahtasına koysana! Bu çevrelere desene; bizde olup biten, arkasında ABD’den AB’ye kadar yığınla emperyalist devletin durduğu bir sözde demokratikleşme gerçekte ise emperyalist-liberalleşmeden başka birşey değildir. Öte yandan yaklaşımınızda tutarlıysanız, öncelikli hedefiniz herhalde ki sorunu tam ters yüz ederek ortaya ko-

yan ve kitlelerin bilincini çarpıtarak düzenin kuyruğuna takmak isteyen malum çevre olması gerekmiyor mu? Ama nerede o dürüstlük, nerede o açık yüreklilik! Baksanıza adam hala bu konu özgülünde dahi, “İşte ‘1 Eylül Kararı’ nın sosyalist harekete sunduğu muazzam önemdeki olanak böyledir” türünden saçmalıklarını sürdürüyor. Pasajı paragraf olarak, olduğu gibi aktardık size, lütfen dikkat eder misiniz, bu pasajda, “1 Eylül Kararı’ nın sunduğu muazzam önemdeki olanak” neymiş? Yani olanak olarak sunulan herhangi bir şey gözünüze ilişti mi? Yok değil mi, boşuna aramış olduk. Eee, böylesine bir dalkavukçu yaklaşımın “bilimsel yaklaşım dürüstlüğü” göstermesi gayet tabii ki pek mümkün olamaz. Nitekim olmamış da.

Peki böylesi bir tutum içinde olan birinin aynı pasaj içinde dile getirmiş olduğu şu doğru belirlemenin kıymeti harbiyesi ne olur? Şunları dile getiriyordu sayın yazar: “ve bunun alternatifi, bugünkü sınıf mücadelesini sosyalist yönelimli (buradaki ‘sosyalist yönelimli’ belirlemesi, demokratik devrim aşamasını es geçen bir yaklaşımın ifadesi midir bilemiyoruz. Ama o kadar önemli değil. Netice itibariyle biz de bu kavramı yerine göre kullanıyoruz. Çünkü öngördüğümüz Demokratik Halk Devrimimiz, kendi aşamasında demir atmıyor, sosyalist yönelimli bir devrimdir.

Sosyalist devrimimiz de kendi aşamasında çakılıp kalmıyor, o da komünizm yönelimli bir devrimdir. Böyle olunca da, bu sözün varlığı bizim, yazarın sözcüğe yüklediği reel anlamı kabul ettiğimiz anlamına gelmez(bn) devrimci bir değişim sürecine dönüştürmekten başka birşey olamaz.” Evet, burada dile gelmiş olan bu doğru belirlemenin kıymeti harbiyesi ne olur? Bunun da yanıtını okura bırakıyoruz.

Pasaja ilişkin söyleyeceklerimizi tamamlamadan, şu ufak ayrıntıyı da dile getirme gereği duyuyoruz. “Emperyalist-liberalleşme” kavramı yazar dahil birçok kesim tarafından kullanılmakta. Ancak hangi yönüyle ele alınıralsa alınsın, hangi anlam yüklenerek kullanılmak istenirse istensin; hiç bir şekilde de doğru değildir. Bu, tamamen emperyalist haydutların “Yeni Dünya Düzeni” dedikleri, herşeyi ama herşeyi eline geçirip denetleyen, tamamen kendi istem ve ihtiyaçlarına göre düzenleyen; uzununu kesen, kısayı çekip uza-

tan, aykırıları, her yolu deneyerek (Irak ve Yugoslavya örneklerinde olduğu gibi) hizaya sokmak isteyen üç beş emperyalist zorba devletin suratlarına geçirmek ihtiyacı duydukları uyduruk bir maskedir. Bu sistem içinde liberalleşmenin 'L'sini aramak dahi saçmadır. Böyleyken, gerek Türkiye'de uygulanan devlet tekelindeki bir kısım şirketin özel mülkiyet tekeline geçirilmesi operasyonunu, "ekonomide liberalleşme" olarak addetmek ve gerekse emperyalist devlet ve "devlet gücünde" güce sahip tekellerin sistemlerinin "dikensiz gül bahçesi" misali ufak sıkıntılarından kurtulup "dünya sistemi" şeklinde bir hâkimiyet gücüne erişmesi amacıyla "insan hakları ve demokrasi" maskesi altında sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerini tasfiye etme operasyonlarını "Liberalleşme" olarak addetmek, açıkça söylüyoruz, emperyalistlerle aynı dili konuşmak ve kitlelerin bilincini karartmaya hizmet etmek anlamı taşır.

Böylece bu pasaja ilişkin dile getirmemiz gerekenleri de noktalamış oluyoruz.

Söz konusu değerlendirme yazısında yazarın bariz olarak yanlış olan bir iki saptamasını daha konu edinmenin yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Yazarın yaptığı değerlendirme şöyle:

"İki zıt sınıf için aynı anda pozitif adımdan söz edilebilir mi? Eğer konu ulusal meseleye ilişkin ise ve adım ne geri, ne ileri, ama gerçekçi ise böyle bir saptama elbette yapılabilir. '1 Eylül Kararı'nın özgünlüğü buradadır."

Bu özgünlükten iki politik tutum çıkar: Birincisi, atılan adımın her iki sınıf için pozitif karakterine bakıp, Kürt sorununda 'reform' yapmak için işçi sınıfı ile kapitalist ittifak yapabileceğini sanmaktır. Bu tutum, Kürt sorununda 'reform'u sınıfsal içeriğinden ve sosyalist amaçtan kopartmak anlamına gelir..." (değerlendirme bu minvalde teferruata iniyor olduğundan aktarma gereği duymadık). Bu pasajda dile gelen iki hususu öne çıkararak yanıtlayacağız. Birincisi "İki zıt sınıf için aynı anda pozitif bir adımdan sözedilebilir mi?" sorusu ve bunun olumlu yanıtına emsal olarak verilen ve bir "özgün durum" olarak nitelenen yönü, ikinci yanıtlayacağımız husus ise atılan adımın Kürt sorununda bir reform durumuna denk düşüp düşmediği hususu ve buna bağlı olarak dile gelen işçi sınıfı-

nın durumu ve 'reform'un niteliği hususları.

Birincisinden başlayalım:

“İki zıt sınıf için aynı anda pozitif bir adımdan söz edilebilir mi?” sorusuna, teorik boyutuyla olumlu yanıt vermek pekala mümkün ve bunun onlarca örneği sayılıp dökülebilir. Mesela feodalizm koşullarında burjuva demokratik devrimi her iki sınıf için de yani burjuvazi içinde, işçi sınıfı ve diğer emekçi katmanlar için de pozitif bir adım niteliği taşır. Keza faşizm tehlikesinin veya faşizmin kendisinin altiltilmesinde de burjuvazinin bir kanadı ve proletarya ve emekçi katmanlar için pozitif bir adım niteliği vardır. Veya vatanın işgali veya işgal durumlarından kurtuluşu da, işbirlikçi ve komprador kesim dışında veya somut bazı hallerde de bu kesimlerin bir kesiminin dışında tüm diğer sınıf ve katmanlardan yurttaşlar için pozitif bir durum arzeder vs. Ancak soruna koşullardan bağımsız ve düz mantıkla yaklaşmamak ve demagojiye kaçmamak gerekiyor. Her özgün örnekte farklılıklar arzeden çok özgün durumlar karşımıza çıkabilir; öncelikle bunun bilinciyle sorunu ele almak lazım. Bir dönemin devrimci burjuvazisi (emperyalizm öncesi) demokratik devrimin bir gereği olarak ulusal sorunları çözüyor, feodalizmi tasfiye ediyordu. Ama bir dönem sonra (emperyalizm sonrası) görüyoruz ki burjuvazi, feodal zümrelerle kolkola girerek iktidarını sürdürmek zorunda kalmış oluyor. Ya da proletarya ile iki temel sınıf olarak canbedeli mücadeleye giriyor. Daha düne kadar “düşük yoğunluklu bir çatışma” ortamındaki etnik sorunlardan çıkar elde eden ve uman burjuvazi, bugün ise bunların bariz çatışma ortamından çıkartılarak sisteme entegre edilmesinden çıkar umar hale geldi vs. Dolayısıyla yazarın yaptığı gibi bir genelleme karakteri vererek şu belirlemede bulunmak doğru değil; “Eğer konu ulusal meseleye ilişkin ise ve adım ne geri ne ileri, ama gerçekçiyse böyle bir saptama elbette yapılabilir.” Evet, ‘konu ulusal meseleye ilişkin’ ama daha düne kadar komprador burjuvazi ve büyük toprak ağaları bu sorunun çözümünü bastırıp yok etmekte, zor yollu asimilasyonla kendi ulusuna dahil etmekte buluyor ve bundan menfaat umuyordu. Fakat yok edilmek istenenlerin yok edilmeye karşı geliştirdikleri savaşıyla oluşan gerçeklik karşısında, dünyanın efendilerinin yeni yönelimlerinin de zorlama-

şıyla, bu kez de 'havuç politikası' ile düzene entegre etme eğilimi geliştirildi. Ama bu sonuncusunda, bütün kesimler aynı anda bu sonuca gelmedi; halen de ayak direyen kesimler var. Her neyse, şunun anlaşılması için bu örneğe girdik. Ulusal meselenin konu olduğu her durumda "iki zıt sınıf için pozitif bir adım" durumu oluşmayabiliyor. Örneğin burjuvazinin (egemen sınıfların) ulusal sorunu zor yoluyla "çözmek" istemesi durumu, burjuvazi için pozitif sonuçlar doğururken; işçi sınıfı için herhangi bir pozitiflikten sözedilebilir mi? Edilemez değil mi? Sorunu günümüzdeki gerçekliği itibariyle ele aldığımızda ise; sorunu yazarın koymuş olduğu biçimiyle bir değerlendirmeye tabi tutmak, proletaryadan çok burjuvaziden yana ibre kırmak olur. Çünkü meselenin özü hiç de yansıtılmak istendiği gibi değil. '1 Eylül kararı' ile son noktası da konmuş olan devrimci safları terk ve sistemle bütünleşme kararını; doğuracağı siyasal sonuçları, güçler dengesi üzerinde oynayacağı küçüsemeyecek etkisi ve en önemlisi de koşullarımızda iktidarı almanın yegâne yolu olan devrimci mücadeleye/silahlı mücadeleye karşı kitlelerin maneviyatında yapacağı yıkımı görmezden gelerek, kaba görüngüsel bir yanılısamayla "iki zıt sınıf için aynı anda pozitif bir adım" belirlemede bulunmak, son derece yanlış ve yanlışlı bir durumdur. Söz konusu karar egemen sınıflar için, kelimenin gerçek ifadesiyle, tamamen pozitif bir sonuç doğururken, proletarya ve halk için ise, sadece ve sadece bir iki olumlu etkisinden söz edilebilir. Bu entegrasyon kararının halk ve sistem için ne türden sonuçlar anlamına geleceğini, özlü biçimiyle, daha önceki paragraflarda dile getirmiştik. Bunların yüzeysel bir kıyaslamasının yapılması durumunda söz konusu kararın "Ağa maraba" ilişkisine rahmet okutacak bir karakterde olduğu görülecektir. Bizler sorunun bu yönü üzerinde mutlak suretle durmak durumundayız. Bir işçiye "patron olmazsa aç kalırsın" demek, mevcut sistemin işçi açısından arzettiği "pozitif" durumdur. Ama bu söylem neyi hedefler? "Sus, sesini çıkarma, uysal uysal çalış, ekmeğini kazanmaya bak. Arkanda patron olmazsa aç kalır ve ölürsün!" İşte meselenin özü aynen de bu emsaldeki durum gibidir. Dolayısıyla da yazarın dile getirdiği biçimiyle, proletarya açısından basbayağısından bir "pozitif adım" belirlemede bulunmak, yukarıda verdiğimiz pat-

ron-işçi veya ağa-maraba emsallerindeki duruma benzer bir duruma düşmek olur. Bu, meselenin bir yönü ve bizce önemli de. Varsın sayın yazar ve benzeri yaklaşım sahipleri bunu es geçerek devrime sırt döndürüp, düzenin uysal çocuğu olmayı sağlatan, bunu hedefleten karara methiyeler dizip, alkışlarını tutsunlar; bu, nihayetinde onların gerçek özünün bir yansıması olur.

Evet meselenin bir yönü böyleyken, diğer bir yönü de şudur ve bizler bunu da hassasiyetle gözetmek durumundayız.

Olumsuz sonuçları ne kadar büyük olursa olsun ve bu karar hangi niyetlerle alınmış olursa olsun, bütün bunlardan azade olarak, “her olumsuzdaki olumlu” ve “her olumludaki olumsuz” yön gerçeğini, bir olgu olarak karşılamak ve kaale almak durumunda olduğumuzu unutmamamız gerekiyor. Ve yine unutmamamız gerekiyor ki, özellikle de sınıf mücadelesi kaba yaklaşımlarla, tabiri caizse “iman kuvveti”yle değil, esas olarak koşullarda meydana gelen, güçler dengesinde oluşan küçük değişimlerin yerinde, zamanında ve etkin biçimiyle hesaba katılması ince denklemler üzerinden yol alıyor. Dolayısıyla bizler, söz konusu kararı bir olgu olarak karşılamak durumundayız. Ve bir olgu olarak, ezen ve ezilen bağımlı ulus arasında şiddet unsurunu içeren çatışmalı durumun, bir dönem için de olsa, sona eriyor olması, (bu da henüz netleşmiş bir durum değildir. Bir kısım PKK’linin savaşı sürdürmesi de sözkonusudur) doğal olarak savaş durumunun tırmandırdığı şovenist ve öte yanda ezilen ulus milliyetçisi dalgaların dinip, bir ölçüde geri çekilmesi durumunu, proletarya saflarında oluşan “milliyetçi çitler”le bölünme ve parçalanma durumunu alt düzeylere çekebilmenin ve keza çeşitli milliyetlerden proleterleri, proletaryanın kendi bayrağı altında ve devrim programı etrafında birleştirmenin örgütsel birliğini tesis edebilmenin zeminini oluşturacak faktörlerden biri olarak fonksiyon oynayacağını da gözardı edemeyiz.

İşte bu durum, söz konusu olumsuz kararın niyet ve hedefinden bağımsız olarak, “olumsuzdaki olumlu yön” olarak objektif bir unsur olarak karşımıza çıkabilir. Çıkması durumunda elbette ki bu, proletarya tarafından gerektiği gibi değerlendirilecektir. Ama bu, şunu getirir mi, ya da getirmeli mi? Esas karakteri itibarıyla proletarya davasına ciddi zararlar veren ve tamamen sisteme hizmete

yarayan böylesine üst boyutlu olumsuz bir kararı, “bak yine de yararı dokundu” diyerek olumlamamız mümkün mü? Neye benzer bu tutum? Patronun varlığını, işçinin karnının doyurabilmesinin ön koşulu olarak gören ve buradan hareketle patronu “velinimet” sayan zihniyetin sefaletine!

Sanınız sorunun bu yönü anlaşıldı. Dolayısıyla fazla uzatmadan geçiyoruz.

Yazar aynı paragrafta, ‘1 Eylül Kararı’nın “özgünlüğü” olarak şu yönünün bulunduğunu iddia ediyor: “... ve adım ne geri, ne ileri, ama gerçekçi ise elbette böyle saptama yapılabilir.”

Bir karar, bir durum, veya atılan somut bir adım, esas olarak iki boyutuyla ele alınıp değerlendirilmek durumundadır. Birinci yönü strateji ve ana prensipler karşısındaki pozisyonuyla, ikinci yönü ise verili süreçteki getiri ve götürü pozisyonuyla. Evet, bu iki kriter temel olarak baz alınması gereken kriterlerdir. Böylesi kriterler gözetilmeden veya böylesi kriterler üzerine oturmayan değerlendirmeler esasen yanlış olacak ve keza izlenen yöntem de diyalektik yöntem dışı herhangi bir yöntem olmuş olacaktır. Yazar sözkonusu karara ilişkin “iki zıt sınıf için aynı anda pozitif bir adım” karakteri taşıyor belirlemesini, sözkonusu kararın “ulusal meseleye ilişkin” olması ve yine sözkonusu kararın “ne geri, ne ileri, ama gerçekçi” bir karakter taşıyor olması üzerine oturtuyor. Bunu yaparken kuşkusuz ki gözettiği kriterleri ve izlediği bir yöntemi olmuştur. Ama öyle görünüyor ki (sayın yazarın kriterleri de, yöntemi de bizim kriter ve yöntemimize hiç de yakın değil.

Atılan adım, neye ilişkin olursa olsun, eğer sonal hedefe varmanın son adımı olma karakterinde değilse, mutlak suretle sanal bir hedefe varmanın adımlarından biri durumundadır. Dolayısıyla da yazarın “eğer konu ulusal mesele ise” diye bir şarta bağlaması, durumu kurtarmaya yetmez. Ne demek yani “konu ulusal ise”? Gayet tabii ki konu ulusal meseleye ilişkin olup, ulusların kaderlerini tayin hakkı şeklindeki, esaslı bir sanal ereğe sahip. O halde bu sanal ereğe göre değerlendirilmek, kritere vurulmak zorundadır. Atılan adımın ileri veya geri olup olmadığı işte bu sanal hedef karşısındaki pozisyonuyla açığa çıkacaktır. Lafı uzatmanın gereği yok. Öcalan’ın savunması ve bunu sahiplenen PKK merkezinin tutumu ve

konuya ilişkin aldıkları karar ortada. Dolayısıyla da alınan karar anlamında, atılan adım, Kürt ulusuna bir kısım ulusal-kültürel hakların kullanılabilmesi anlamında cüzi bir iyileşme durumu sağlıyor olsa da, ezen-ezilen bağımlı ulus statüsünde hiç bir değişim sağlamıyor ve bilakis daha ince ve ama daha güçlü bağlarla bu statünün güçlenerek devam etmesine hizmet ediyor.

Devam edegelen mevcut statüye göre Kürtlerin kısmi de olsa bazı ulusal-kültürel haklarına kavuşuyor olması durumu, elbette ki ileri bir duruma işaret eder. Ama bu, andaki somut gelişmelerle direkt bağlantılı olarak ele alınmak durumundadır. Şayet bir devrimci süreç içerisinde olunmasaydı da, reformsal mücadele biçimleriyle bu sonuca ulaşılmış olunsaydı, gayet tabi ki bu, bir adım niteliğini hak ederdi. Ama durum hiç de böyle değil. Ulusal ve uluslararası arenada ciddi bir destek gücü elde etmiş, hiç de küçümsenmeyecek bir savaş gücüne erişmiş ve hasmını ciddi olarak zorlayan ve bununla birlikte gelişme potansiyeline sahip olduğu bir durumda iken, “silahlı mücadeleyle gelinecek nokta burasıymış” gibi zorlama bir gerekçeye sığınarak, Ulusun Kendi Kaderini Tayin Hakkı olgusunu reddedip, sorunu dil ve kültürel haklar soruna indirgeyerek, düzenle entegrasyonu sağlama çabası içine girmek, elbette ki geriye bir adımdır. Hem de ideolojik siyasi ve de ahlaksal boyutları bulunan çok yönlü bir geriye adımdır. Dolayısıyla da sayın yazar, maalesef ki, sorun karşısında yine çuvallanmış bulunuyor, yine zevahiri kurtarma telaşında.

Peki atılan adım gerçekçi mi? “Gerçekçi”dir diyebilmemiz için adımın atıldığı koşullardaki durumu analiz etmek gerekiyor. Şayet hakikaten bir tıkanma yaşanıyorsa mevcut imkânlarla mücadeleyi daha ileri boyutları götürmenin şansı kalmamışsa ve direnme durumu, tutunmayı sağlamıyor durumda, elde edilen kadarıyla yetinme, elde olanı koruma veya bir kısım tavizler de vererek daha olumsuz durumlara düşmeye engel olmayı hedefleyen adımlar ise “gerçekçi” niteliğini hak ederler. Şimdi bakalım bunlardan hangisi var? Hiçbiri! Var dedikleri tıkanma ise, esasta bir tıkanma değil, hedef yitimine uğramanın, kendine güveni yitirmenin savaşın zorlukları karşısında yılğınlaşan, önderlik ruh haliyle savaşın ileri boyutlara taşıyamama durumuna bulunmuş sahte bir gerektir.

PKK'nin "silahlı mücadeleyle varılacak en son nokta burasıdır. Gerisi tıkanma durumudur" şeklindeki gerekçelerine hak verilebilir mi? Yani kısacası savaş savaş ileri boyutlara taşıyacak strateji ve taktikler uygulanması ve sebat edilmesi durumunda, gelecek vadeden bir potansiyele sahipken buna yüz çeviren ve Öcalan'ın kendi deyimiyle "karşılığında verilen, artık dünyanın her tarafında verilen ve verilmesi kaçınılmaz olan, bir taviz olarak da görülemeyecek olan, doğal demokratik ve kültürel haklardır." Evet taviz olarak bile addedilemeyecek kadar sıradan bir değere sahip olan bir kısım kırıntılara razı olmayı ifade eden bir adıma nasıl "gerçekçi"dir diyebiliriz?!

Gelgelelim şu atılan adımın "Kürt sorununda reform" anlamını içerip içermediği, "reform" yapmak için işçi sınıfı ile kapitalistlerin ittifak yapabileceğini sanma" sorununa ve bunun "Kürt sorununda 'reform'u sınıfsal içeriğinden ve sosyalist amaçtan kopartmak anlamına" gelip gelmediğini açıklığa kavuşturma hususuna.

Anlata geldiklerimizden anlaşılacağı üzeri, Kürt sorununda adil ve kültürel haklar anlamında kısmi ulusal-kültürel hakların tanınacak olması, süregelen mevcut pozisyona göre, elbette ki küçük çaplı da olsa, bir iyileştirme durumu anlamına gelir. Yani bunu, ezen-ezilen bağımlı ulus statüsü içinde küçük çaplı bir "reform" hareketi olarak, akdetmek yanlış olmaz. Ancak bizler bu hususta da koşulsuz olmayacağız. Devrim diye bir sorunu olan ve devrimci bir mücadele içinde bulunanlar, doğal olarak da koşulsuz olamazlar. Koşulumuz, öngörülen şu veya bu şekilde gündeme gelen/getirilen "reformun" devrimci mücadeleye güç mü katacağı, yoksa onun aleyhine sonuçlar mı doğuracağıdır. Şayet somut olarak söylenilen "reform" devrimci mücadelemize dolaylı ya da direk olarak hizmet sunma karakteri arz ediyorsa, buna destek verir ve hatta bu tür iyileştirmeler için bizzat kendimiz de mücadeleciler oluruz. Yok şayet yarardan çok zarar getirecek bir karakterdeyse, büyük bir davayı "satın alıcı" oluyorsa bizler böylesi "reformların" isteyicisi, destekleyicisi olmayız. Mesele bu kadar açık ve nettir. Somut duruma gelirsek; elbette ki bir ulusun kendi dilini, kendi kültürünü kullanabilme ve geliştirebilmesi önünde engel oluşturacak hiçbir haklı gerekçe tanımayız. Bu hakkını kullanabilmesi için üzerimize

düşen her sorumluluğu, devrim programının bütünlüğü ve önceliği önüne geçmeme koşuluyla yerine getirmekten geri durmayız. Bu tür kazanımlar devrim mücadelesine zarar değil yarar getirir, bu meselenin bir yanı, diğer yanı var ki; bu çok hassas bir özelliğe sahip. Şayet sözkonusu bu doğal hak, doğallığı kabul edilerek tanınmıyor ve daha büyük, daha ileri ve çok daha hayati haklardan, hedeflerden vazgeçmenin şartı olarak, “satın alıcı” olarak gündeme getiriliyor ise çok kötü bir şekilde pazarlık yapıp buna evet deniyor ise biz gayet tabiki ve de tartışmasız, buna karşı çıkarız. Çünkü, bu devrimci mücadelemize hizmet değil, köstek görevi görecektir. Tıpkı somut örnekte olduğu gibi. Somut örnekte olan neydi? Devrimci rotadan çıkıp, devrimci safları terk ve sisteme dönüş! Sistemin kendi bünyesine yönelik reorganizasyonunda hizmet talep etmek!

Dolayısıyla da yazarın iddia ettiği gibi bu reformun sosyalist amaçlı veya sosyalist amaçlarımıza hizmet edici belirgin bir özelliği bulunmuyor. Yani zorlama yakıştırmalar!

Peki bu sözler neyin nesi oluyor? “Kürt sorununda ‘reform’ yapmak için işçi sınıfı ile kapitalistlerin ittifak yapabileceğini sanmak.” Acaba PKK’nin devletin çekirdek gücüyle yaptığı pazarlıklar neticesinde “siz dil ve kültürel bazı serbestiler tanıyın, bizde varımızla-yoğumuzla devletin hizmetine girelim ve devletimizi birlikte yüceltelim.” noktasına gelmiş olma durumunu, “işçi sınıfı ile kapitalistlerin yaptığı bir ittifak” olarak algılayanlar mı oldu? İşçi sınıfının herhangi bir ittifak yapmadığı, ama sistemin efendileriyle Kürt burjuva milliyetçi önderlik arasında bir satış yapıldığı açık. Yaşanan somut gerçeklik budur.

Diğer yandan, konumuz değil ama geçerken anti-parantez belirtelim. Kapitalistlerle işçi sınıfının çeşitli çaplı ittifakları, tarihin tanıklığındadır. Bunu teorik olarak yok saymak ve yadsımak keskinliği niye? Ama bunlar çok özgün durumlardır. Sözkonusu özgünlük durumu sona erdiğinde de “ateşkes durumu” sona erer ve kavgaya doğası icabı neyi gerektiriyorsa, o minvalde devam eder. Bunun da sözkonusu konuyla bir ilgisi bulunmamaktadır.

Uluslararası tahkimin anayasa değişikliğiyle kabulü ve yaratacağı sonuçlar üzerine

Ülkemizin ekonomik geriliğinin sistemleştirilmesi ve ilerlemenin kendi iç dinamikleriyle sağlanmasının engellenerek emperyalizme bağımlılığının süreklileştirilmesi faşist diktatörlüğün temel politikasını oluşturmakta ve devlet bu temel politikanın en iyi şekilde yaşama geçirilmesi temelinde yeniden yapılandırılmaktadır. Bu; ekonomik, siyasal, sosyal, kültürel... boyutlarıyla devletin eskimiş ve yıpranmış kurum ve örgütlenmelerini değiştirme veya onarması temelinde sürdürülmektedir. Tüm bu çalışmaların eksenini ve yönünü emperyalizmin gelenen süreçte çıkarlarının korunması ve geliştirilmesinde ihtiyaç duyduğu temelde yeniden organize edilmesi belirlemektedir. Türkiye'nin dört kıtaya açılan bir köprü durumunda olmasından kaynaklı, emperyalizm için stratejik öneme sahip jeo-politik konumu, hammadde açısından zengin yeraltı kaynakları, yeraltı-yerüstü enerji kaynakları, tarıma elverişli toprakları vb. gibi daha sayılacak birçok yönden önemli bir ülkedir. Diğer yandan siyasal olarak ABD'nin orta ve uzak doğu politikaları, Avrupa, Balkanlar ve Kafkasya'ya ilişkin politikalarının (ekonomik temelde şekillenen siyasetinin) uygulanması açısından en elverişli ülkedir. Son yıllarda çevre devletlerle yapılan anlaşmalara ve ittifak politikalarına bakıldığında bu çok açık görülür. Diğer yandan tarihsel, kültürel, etnik olarak çevre ülkelerdeki ortaklıklardan yararlanılması esas alınmaktadır. Bu anlamda Osmanlı İmparatorluğu'nun 700. yıl kutlamaları çerçevesinde oluşturulmaya çalışılan birlik açısından düzenlenen kampanyalar yapılmak istenenin boyutlarını önemli ölçüde ortaya koymaktadır. Bu sayılan alanlarda ABD politikalarına uygun düşmeyen bir çizgide politika sürdüren devletlerin yöneticilerine ilişkin darbe planlarının ve karışıklık çıkarılma-

Uzun süre basında yer alan Türkiye'nin 2020 yılına yönelik planları: Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar Türkiye'nin egemenliğini sağlamak biçiminde formüle edilen plan, ABD'nin bölgeye ilişkin planlarıyla birebir çakışmaktadır. Bu büyük pazarda TC'nin egemenlik kurması ABD'nin egemenlik kurması anlamına gelmektedir.

sının hemen tümünde TC'nin yer alması birçok olayla ortaya çıkmıştır ve bu, TC'ye bölgede yüklenen misyonun boyutlarını göstermektedir. Uzun süre basında yer alan Türkiye'nin 2020 yılına yönelik planları: Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar Türkiye'nin egemenliğini sağlamak biçiminde formüle edilen plan, ABD'nin bölgeye ilişkin planlarıyla birebir çakışmaktadır. Bu büyük pazarda TC'nin egemenlik kurması ABD'nin egemenlik kurması anlamına gelmektedir. Ülkede yaşanan ekonomik ve siyasal istikrarsızlığın temel nedenlerinden birini kompradorların hangi kliğinin bu büyük pastadan en büyük payı alacağı içte, ABD ile bölge pazarından aslan payını almak, dışta yaşanan tikanıklığın özünü oluşturmaktadır. NATO'nun Yugoslavya'ya müdahalesiyle baş haydut olduğunu, diğer emperyalist haydutlara baş eğdirdiğini kanıtlayan ABD, önümüzdeki süreçte politikalarına karşı gelinmesi durumunda neler yapacağını, bölge ülkelerde karışıklıklar çıkararak; nasıl müdahale ederek diğerlerini dize getireceğini göstermiş durumdadır. Bu günlerde Kafkaslar'da çıkan karışıklıklarda Rusya'ya yönelik bir atağın başlatıldığı çok açıktır. El altından görüşmeleri sürdürülen ve geçen yıl içinde başta Fransa olmak üzere Avrupalı emperyalistler tarafından çıkarlarına uygun düşmediği için engellenen MAI anlaşmasının sorunun temelinde yatan etkenlerden biri olduğu bilinmektedir. IMF ile yapılacak anlaşma öncesinde TC'den istenen koşulların sağlanmasına ilişkin metne ve bunun karşılığında TC'nin teminat mektubuna bakıldığında, bugünkü TBMM'nin çıkardığı ve çıkarmaya hazırlandığı yasaların tamamen IMF'nin istediği temelde yapıldığını görmekteyiz. Uzun bir süreçten beri devam eden ve koşulları büyük oranda sağlanan ortamın hazır olduğu, halkımızın karşı koymasız için gerekli koşulların büyük oranda ortadan kaldırıldığı, işçi sınıfının kitlesel eylemlerine rağmen, sendika ağalarının da büyük ortaklaşa gayretiyle çıkarılan yasalara baktığımızda emperyalizme bağımlılığın boyutlarını görmek zor değildir. ABD'nin üslerini Irak'ı bombalamak için kullanması ve buna karşı birkaç cılız ses dışında bir tepkinin yaşanmaması diğer yanını net olarak ortaya koymaktadır.

Devletin yeniden yapılandırılması halkımız açısından teşhir olan, kendisine karşı örgütlenildiğinin açığa çıkan yönlerinin gizlenmesi, peçelenmesi yapılan ve yapılması planlanan yenileme çalışmalarının özünü oluşturmaktadır. Halkın çıkarına olmadığı ve ülkede uygulanan politikaların başta ABD olmak üzere emperyalist devletlerin belirlediği politikalara uygun olarak sürdürüldüğü, egemenlerin ve yöneticilerinin savunduğu gibi ulusal bağımsızlığın söz konusu olmadığı, aksine dışa bağımlılığın esas olduğu devletin temel kurumlarının şekillenişinin, örgütlenişinin ve

yaptıklarının bağımlılığın kanıtları olduğu bu süreçte çok daha açık biçimde ve egemenlerin kendi kalemşörlerinin itirafları, belgeleriyle ortaya koymalarından dolayı da çok daha net olarak görülür duruma gelmiştir. Faşist diktatörlüğün, efendilerinin istemleri dışına çıkamayacağı, çıkarları çeliştiği ve başka bir efendi seçmek istemesi durumunda efendilerinin kendi çıkarlarını korumak, kendisine bağımlılığın sürdürülmesi için çeşitli yol ve yöntemlerle müdahale ettiği, bunun ülkemizde 1960-80 sürecinde askeri darbeler biçiminde gerçekleştiği ve geline süreçte askeri darbelerin niteliğinin kitleler nezdinde teşhir olmasından dolayı müdahalelerin farklı bir biçimde yaşandığı görülmektedir. Dayanılan güçlerin esası aynı iken, biçimde farklılıklar görülmekte, darbeler üstü kapalı yapılmaktadır (28 Şubat gibi). Önümüzdeki süreçte bu biçimin diğerine gerek duymadıkça yaygın olarak kullanılacağı gerek ABD'nin yetkili ağızlarının "askeri darbeleri desteklemekle hata yaptık" gibi söylemleri ve yarı-sömürgelerde başkanlık/yarı-başkanlık gibi sistemlerin yerleştirilmeye çalışılmasında görülmektedir. Emperyalizm ortaya çıkışından bugüne, varlığını sürdürmek için politikalarında koşulların dayatmasıyla çeşitli değişiklikler yapmak, egemenliğini sürdürmenin yeni koşullarını yaratmak zorunda kaldı. Bu, ekonomik durumlarının ve yaşadıkları ekonomik dönemsel krizleri aşmak yönünde şekillenmeyi ve sınıf ittifaklarını genişletmeyi esas aldılar. Bugünkü koşullar ise emperyalist politikaların uygulanması ve özellikle yarı-sömürgelerde istedikleri tarzda yapılabilmesi için gerekli koşulları gerek bu ülkelerdeki halkın bilinç düzeyi ve gerekse ulusal bilincin belli oranda gelişmiş olmasından kaynaklı olarak daha elverişsizdir. Koşulları elverişli hale getirmeleri bu nedenle yarı-sömürgelerin egemen sınıflarının zora dayalı olarak egemenliklerini, varlıklarını sürdürdükleri, bunun da zor politikalarının esas alınmasını getirdiği ortadadır. Yarı-sömürgelerin esasta devlet niteliklerinin faşist diktatörlükler olması bu durumdan kaynaklıdır. Çünkü başka türlü halka rağmen, sömürü ve talan politikalarını yaşama geçirebilmelerinin olanağının kalmadığının bilincindedirler. Geline aşamada büyük tekellerin ulusal sınırların kendi sömürü talanları açısından bir engel oluşturmasından dolayı sınırları gerçekte ortadan kaldırmanın yollarını aramakta ve MAI anlaşmasının (Türkiye de taraflardan biridir) tüm devletlere kabul ettirerek bunun sağlanması yoluna gitmektedir. Uluslararası büyük tekellerin çıkarlarına uygun olarak hareket eden emperyalist devletler, bu aracılıkla dünyanın neresinde olursa olsun gelişecek hareketleri kendi çıkarlarının zedelenmesi olarak ele almakta ve müdahale etme hakkı olduğunu iddia etmektedir. Şu süreçteki baş haydut ABD, en son NATO'nun

Yugoslavya'ya saldırısında bundan neyi kastettiğini ve amaçladığını pratikte ortaya koymaktadır. Yarı-sömürgelerdeki politikaları temelinde ülkemizdeki biçim hemen her tarafta ülkelerin somut koşulları temelinde uygulanmaktadır. Egemenlerin diğer sınıflara yönelik baskı ve zor aracı olan devletin kilit noktalarındaki kadroları bizzat ABD emperyalizmi tarafından yetiştirilmektedir. Bunun içine sivil-askeri bürokratların büyük çoğunluğu girmektedir. Son kırk yılın cumhurbaşkanı, başbakan ve ordu komutanlarına baktığımızda bunu açıkça görürüz...

Egemen sınıflar, işçi sınıfının politik deneyimlerinden de yararlanarak onun devrim yapmak için gerekli araçlarını, yol ve yöntemlerini boşa çıkarmayı da temel alarak toplumda başkaldırıya neden olacak koşulları ustaca kendine yedeklemenin çabası içindedirler. Bunun en son örnekleri; Susurluk sonrası gelişmeler, 28 Şubat '97 MGK kararlarının uygulanması ve 18 Nisan genel ve yerel seçimleridir. TBMM'nin yeni bileşimi önemli bir göstergedir. Bizim açımızdan bunun önemi; bu süreçlerde devletin niteliğinin çok açık biçimde görülüyor olmasına rağmen bu durumdan olumlu yönde yararlanarak kitleleri faşizme, emperyalizme ve her türden gericiliğe karşı eğitime, bilinçlendirme ve örgütleme konusunda yeterince ileriye taşıyamadığımızı da somut olarak göstermesidir. Faşizm kitleleri yarattığı yanılısma ve aldatıcı manevralarla yedeklemiş olmanın rahatlığıyla bugün işçi sınıfına, köylülüğe ve halkın diğer kesimlerine topyekün saldırısını pervasızca yapabilecek cesareti bulmaktadır; saldırılarına meşruluk yaratan yasaları bir bir çıkarmaktadır. Ve önümüzdeki süreçte işçi sınıfı ve diğer halk kesimlerinin komünist ve devrimci örgütlerini ve demokratik kitle örgütlerini ve sosyal güvenlik sistemlerinin ortadan kaldırılmasını veya etkisizleştirilmesini temel alırken, kompador burjuvazi ve toprak ağalarının karlarına kar katmak için vahşi sömürü ve talanlarını sürdürmeleri için gerekli düzenlemeleri eş zamanlı olarak yapmaktadır. Vergi yasasının üç yıl ertelenmesi, kayıt dışı ekonominin denetlenmesinin bu biçimde ertelenmesi, bununla "bul da nereden nasıl bulursan bul" varolan anlayışının egemenliğini sürdürmesinin sağlanması, saldırının devrimden çıkarı olan tüm kesimlere yönelik olduğunu gözler önüne sermektedir. Seçimlerden hemen sonra bu meclisin "kurucu meclis gibi çalışacağı"na yönelik yapılan açıklamalar hedeflerinin ne olduğunu halka saldırının boyutunu belirleyen ve gündemdeki yasa değişiklikleriyle somutlanan bir niteliğe bürünmektedir. Komünistlerin ve devrimcilerin kitlelere yeterince önderlik edememesinden dolayı kendiliğinden gelişen kitle hareketleri, düzenin satın aldığı sendikalar, meslek örgütlerinin kararsız tutumları nedeniyle istenen sonucu doğurma-

maktadır.

Kısa dönemdeki gelişmelerin tümünün devlet tarafından “Devletin güçlü olduğu” yalanının kanıtlanmasına kullanıldığı, şovenizmin bu zeminde yoğunlaştırıldığı, giderek yoksullaşan halkın ihtiyaçlarıyla bunların birleştirilerek çözüm yaratacakları yalanını bu biçimde etkili hale getirerek seçimlerde istediklerini elde ettikleri gerçeği ortadadır. Özellikle ordunun ne kadar yetenekli ve üstün güce sahip olduğunu göstermek için bir tepeye aynı anda bir tabur askeri helikopterlerle indirebildiklerinin propagandasını yapmaları, 17 Ağustos'ta yaşanan deprem ve depremin yarattığı yıkım karşısında ne kadar aciz olduğu ve savaşa göre şekillendirdiği güçlerini, **halkın yararına kullanmadığını tartışmasız biçimde ortaya koymuştur**. Bu, en sıradan insanın bile kabul ettiği bir şeydir. Kriz Yönetim Merkezleri'nin de aynı biçimde **gelişecek halk hareketlerinin engellenmesine yönelik biçimlendirildiğini**, “doğal afet, halk sağlığının tehdit edilmesi vb.” gerekçelerin bu kurumların gerçek amacını gizlemenin araçları olduğu bu deprem karşısındaki tavırları; binlerce insanımızın yıkıntılar altından canlı kurtulabilecekken, geç kalınması ve müdahale eden halkın engellenmesi nedeniyle ölümlerin arttığı gerçeğiyle ortadadır. Bu süreç aynı zamanda devletin niteliğini, faşist yapılanmasını en somut haliyle depremden dolayı diğer ülke halklarının yardımlarının engellenmesiyle çok somut çarpıcı biçimde ortaya konmuştur. Bu anlamda Sağlık Bakanı'nin tutumu devletin ırkçı tutumunun somut göstergesi olmuştur. Öyle ki, seçimler sürecinde ve sonrasında diğerleri bir yana MHP'nin değiştiğini söyleyen -kendileri değişmediklerini ısrarla söylemelerine rağmen- basın-yayın tekellerini rahatsız eder niteliktedir. Onların rahatsızlığı yaşananların halkımız açısından kötü şeyler olmasından değil, efendilerinin acemilikleriyle gerçek niteliklerini ele veren açıklamalarının halkta yaratacağı tepki ve bu tepkinin örgütlenmesi ve devlete yönelmesi durumunda engellenemeyebilecek bir düzeye gelmesi, kaderlerini bağladıkları efendilerinin çıkarlarının zedelenmesinin kendi çıkarlarının da zedelenmesi anlamına geleceğinden ötürüdür.

Uluslararası tahkimin anayasal düzenlemeyle kabul edilmesi tüm bu gelişmeler içinde ve bunlarla birlikte ele alındığında gerçek niteliği görülüp neden karşı çıkmamız ve ortadan kaldırmamız gerektiği kavranabilir. Bu yöndeki çalışmalarımız, sınıf mücadelesinin bir parçası haline getirilerek kitleleri bilinçlendirme, eğitime ve örgütlemeye önemli, doğru bir araca dönüştürülebilir.

Bu yazımızda özlü bir biçimde; tahkimin ne olduğu, sınıf mücadelesi ve ulusal bağımsızlık açısından yaratacağı siyasal, sosyal, örgütsel, kül-

türel sorunların ne olacağını ve kitlelerin eğitilmesinde bu süreçten hangi araçlarla nasıl olumlu sonuçlar elde edeceğimizi ve nasıl örgütleneceğimizi ele alacağız.

İncelememizin somut olarak kavranması açısından devletin yapısını, ülkede yaşayan insanların devletle ilişkilerini, devletin diğer devletlerle ilişkilerini hangi kurullarla düzenlendiğine (hukuk) bakmakta yarar görüyoruz.

Uluslararası tahkimin gündeme gelmesi ve anayasal değişikliğin yapılarak resmileştirilmesi sürecinde yaşanan tartışmalarda, sorunun ele alınması ve tartışılmasında çıkış noktası çoğu yazarda yanlış bir çıkış noktasıdır. Bunlar ülkemizin bağımsız olduğunu esas alarak tartışmalar sürdürmektedir. Buradan yola çıkıldığında tahkimin bağımsızlığı ortadan kaldıracığı sonucuna varmakta ve bunun giderilmesini temel alarak sonuçlar çıkartmaktadırlar. Oysa gerçeklik; TC kurulma aşamasında esasta Avrupalı emperyalistlere, ikinci paylaşım savaşı sonrasında giderek netleşen durumda ABD emperyalizmine bağımlı olduğudur. Zaten başından beri ulusal bağımlılığı vardır. Ulusal bağımsızlık görünüşte, devletin niteliğini gizlemek ve halkın emperyalizme karşı mücadelesini engellemenin aracı olarak ileri sürülen bir yalandan ibarettir. Yarı-sömürge niteliğinden ötürü dışa bağımlılık birebir bağımlı olduğu devletlerin çıkarlarını uygulamasının önünde görece engel olmaktadır. Yerli egemen sınıflar efendilerinden en büyük oranda pay koparmak temelinde hareket etmekte, bu nedenle de aralarında belli süreçlerde çelişkiler yaşanabilmektedir. Burada esas olan emperyalist çıkarların kompradorların çıkarlarıyla temelde aynı olması, çıkar çatışmalarının zaman zaman kompradorların istemlerine uygun tarzda çözülebildiği, ancak bunun hiç bir zaman emperyalizmin çıkarlarını ortadan kaldıracak düzeye erişemeyeceğidir. Başka türlü ele almak ya kompradorlara ilerici misyon yüklemek ya da sömürgelerle, yarı-sömürgeler arasındaki farkları görmemek biçiminde yanlış sonuçlara gidilmesine neden olur.

Bu açıdan bakıldığında tahkim; **emperyalizme bağımlılığın pekiştirilmesi, devlet açısından bu bağımlılığın tescil edilmesinin bir aracıdır.** Tek başına tahkim, -gerçekte olmayan- bağımsızlığın ortadan kaldırılması, ne de varolan bağımlılığın aynı tarzda sürdürülmesidir (aşağıda değineceğiz). Egemen sınıflar bu değişikliğin yapılmasıyla bir yandan emperyalist tekellerin ülkemizi talan etmesi ve bu süreçte halka ve bu bağlamda kurdukları işletmelerin insan sağlığına, çevreye vereceği zararlardan dolayı sorumlu olmamasının sağlanması, bu tür durumlarda devletin şirketlerin zararlarını karşılamak zorunda kalmasından dolayı halkın

talana karşı çıkması durumunda ağır baskılarla karşılaşmasının zeminini yaratmaktadır. En önemli ve toplumsal olarak en büyük zararı görecek olan ise bu işletmelerde çalışacak olan işçilerin, bunlarla bir biçimde ilişkileri olan köylü ve küçük-burjuvazinin göreceği zararlardan dolayı hakkını aramasının olanaklarının ortadan kaldırılmasıdır. Bu anayasa değişikliğiyle yabancı bir şirketle yapılan anlaşmalarda uyuşmazlık çıkması durumunda uluslararası bir tahkim kuruluşunun uyuşmazlığı çözmek için yetkili kılınmasının sözkonusu olması ve **bu kuruluş veya atadıkları kişinin büyük tekellerin çıkarına uygun kararlar vereceklerinin birçok örnekle sabit olmasından kaynaklıdır.** Bu biçimde anlaşma metinlerinde işçilerin durumu da değerlendirilerek örgütlenmelerinin engellenmesi temelinde hükümlerin konması durumunda işçilerin bir hak iddia etmeleri ortadan kalkmış olacaktır. Taşeronlaştırma, esnek üretim gibi örgütlenmeye yönelik saldırılar bu biçimde başka bir yandan meşrulaştırılacak, sendikaların kurulması ve örgütlenmelerinin engellenmesinin bu biçimleri zorunlu hale getirilecektir. Bu anlaşmalarda tekellerin azami kar elde etmek için işçilerin artı emeğine el koymayı esas alacakları ve bunun da en ucuz iş gücü anlamına geldiği açıktır, bu da ancak işçilerin örgütlenmesi ve ekonomik temelde mücadele vermelerinin bile engellenmesi anlamına gelir. Yerli tekeller nasıl halkın ezilmesi temelinde karlarına kar katıyorsa, bu nedenle halkın zararına sonuçlar yaratan bir işin, sonuçlarının onları ilgilendirmedeği ortada ise, yabancı büyük tekeller açısından da durum aynıdır. Bugün kendi ülkelerinde yarı-sömürgelelerden elde ettikleri muazzam karların bir bölümünü dağıtmalarından dolayı kendi ülkelerinin işçi sınıfı ve emekçilerinin görece iyi koşullarda yaşıyor olması, kazanılmış belli haklarının olmasından kaynaklı bir yanlıgı sözkonusu olmaktadır. Ancak, büyük tekellerin kar hırsının bu dengeleri de bozduğu, kendi ülkelerinde görece iyileştirmeleri, örgütlenmeleri de ortadan kaldırmayı hedefledikleri, bu ülkelerde yaşanan işçi, köylü eylemlilikleri ve hedefleriyle ortadadır.

TAHKİM NEDİR?

Sözcük anlamı **pekiştirmedir.** Hukuk terimi olarak; “Bir hak üzerinde ihtilafa (uyuşmazlığa) düşmüş olan iki tarafın anlaşarak, bu uyuşmazlığın çözümünü özel kişilere bırakmaları ve uyuşmazlığın özel kişiler tarafından incelenip karara bağlanması” biçiminde tanımlanır. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun 516. ve 536. maddeleri arasında düzenlenen tahkim, istisnalar dışında **ihtiyari yani isteğe bağlı olan bir uyuşmazlık çözüm yoludur.** Ve yasa gereği sadece medeni (çekişmeli) yargıya giren

uyuşmazlıklar (davalar) için geçerlidir. Uyuşmazlığın çözümünün kendilerine bırakılan bu özel kişilere **hakem** denmektedir. Hakemlerin kendilerine getirilen davayı görmek açısından hiçbir resmi sıfatları yoktur. Ancak taraflar uyuşmazlığın çözümünü onlara bıraktığı için verecekleri kararlara razı olmuşlardır ve hakemler o uyuşmazlık açısından bir mahkeme gibidir. Bu tamamen tarafların isteğine bağlı olduğu için, bu çözüm yoluna **ihtiyari (isteğe bağlı) tahkim** denmektedir. Yasalarla düzenlenen ve uyuşmazlıklarda hakeme başvurmanın zorunlu olduğu durumlarda istisna olarak yasa gereği başvurulması zorunlu olan çözüme **mecburi tahkim** denilmektedir. Mecburi tahkime giren uyuşmazlıklarda taraflar devlet mahkemelerinde dava açamazlar, yasada gösterilen hakemlere başvurmaya zorunludurlar. Hangi durumlarda mecburi tahkimin geçerli olduğu konuya ilişkin yasalarla belirlenmiştir. Mecburi tahkime örnek;

1- Toplu iş sözleşmelerinde mecburi tahkim; ortada hiçbir tahkim sözleşmesi olmadığı halde taraflardan biri kanuni hakeme başvurabilir ve uyuşmazlığın kanuni hakemler tarafından sonuca bağlanmasını isteyebilir, bunun için karşı tarafın isteminin olmasına gerek yoktur. Kanuni hakem devletin bir organı olarak görev yapan Yüksek Hakem Kurulu'dur. Toplu iş sözleşmelerinde diğer zorunlu tahkimden farklı olarak mutlaka kanuni hakeme başvurmak zorunda değildirler, özel hakeme de başvurabilirler. Toplu iş sözleşmesi Grev ve Lokav Kanunu'nun 58. ve devamı maddelerinde bu durum düzenlenmiştir.

2- 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu'nun 25. maddesine göre; tütün ekicisi ile aracısı arasında, yazılı alım-satım sözleşmelerinin bu yasaya göre yürütülmesi ve uygulanmasından çıkan uyuşmazlıklar hakemler eliyle çözümlenir. Bunun gibi başka örnekler de vardır.

İhtiyari tahkim iki sözleşmeye dayanır: **Birincisi;** tarafların aralarında çıkacak uyuşmazlıkların çözümünde tahkim yoluna yani hakeme başvurmayı kararlaştırdıkları **tahkim sözleşmesi**. **İkincisi;** taraflar ile hakemler arasında yapılan, tarafların aralarındaki uyuşmazlığın çözümlenmesinde hakemlere teklifte bulunması ve hakemin de hakem olarak uyuşmazlığa bakmayı kabul ettiğini içeren **hakem sözleşmesidir**.

Bu açıklamaları yapmamızın amacı, tahkimin TC yasalarında düzenlendiği ve esasının tarafların isteğine bağlı olduğunun ortaya konması ve son anayasa değişikliğiyle yürürlüğe giren uluslararası tahkimin anlamının kavranması açısından yararlı olacağından dolayıdır. Hukuk düzenlemeleri açısından sorunu irdelemek yazımızın konusunu aşan ve uzun değerlendirmeleri gerektirdiği için bu kadarla yetinerek, çekişmeli (medeni) yargı dışında uygulama alanı olmayan tahkimin yeni değişiklikle idari

yargı alanında da uygulanır hale getirilmesinin yaratacağı sonuçların kavranması açısından medeni yargı ile diğer yargı çeşitlerinden farkına da kısaca değinmekte yarar görmekteyiz.

Medeni yargı ile Anayasa yargısı, idari yargı ve ceza yargısı arasında; temel ayrımı medeni hukukun özel hukuk davalarına bakıyor olması, Anayasal yargı çeşitlerinin ise esasta kamu hukuku alanını ilgilendiren, yani kamu hukukundan kaynaklı, toplumun genel çıkarlarını ilgilendiren konulardaki uyuşmazlıklara bakması, taraflardan birinin veya her iki tarafın da kamuyu ilgilendiren bir işle ilgili olmasıdır. Burada tarafların istemine bağlı olmadan belirlenen objektif hukuk kurallarına göre tarafların yargılanması sözkonusudur ve kamuyu ilgilendiren konular olduğu için özel kişilerle kamu tüzel kişileri arasındaki uyuşmazlıklarda taraflar eşit değil, kamuyla ilgili taraf her zaman üstün durumdadır. Medeni yargıda ise taraflar yasalar karşısında eşittir (kuramsal olarak-toplumda yaşayan insanların mensup olduğu sınıf, inanç, milliyet, nüfuz vb. açısından gerçeklikte bir fark, bir ayırım yapıldığı bilinen gerçekliktir. Buradaki değinimiz bir sistem olarak hukuk alanında düzenlemenin bu biçimde olduğudur). Özel hukuk alanını ilgilendiren davalarda taraflar kamuyla ilgili kurum ve kuruluşlar olsa da, bu tür davalara medeni yargı bakar. Örneğin; borç sözleşmelerinden, kira sözleşmelerinden vb. doğan uyuşmazlıklar...

Anayasa, idare, ceza yargısında taraflardan biri kamu olduğu için uyuşmazlıkların olması durumunda isteğe bağlılık sözkonusu değildir; taraflardan en az birinin veya iki tarafın kamuyu ilgilendiren bir taraf olması durumunda uyuşmazlıkların nasıl çözüleceği ve kimin çözeceği kanunla belirlenir ve buna uyulması zorunludur. Tahkim ise tamamen tarafların özgür iradeleriyle herhangi bir konuda yaptıkları sözleşmelerde devlet mahkemelerine gitmeden uyuşmazlıkların çözümünde bir hakeme başvurmamayı kararlaştırabilmelerinden dolayı, kamuyu ilgilendiren konularda geçerli değildir. Hukuk tekniği ve içeriği açısından bakıldığında da yapılan son anayasa değişikliği TC hukuk sistemine aykırı, hukuk sisteminin baştan aşağı değiştirilmesini gerektiren bir niteliğe sahiptir. Sırf bu nedenden bile Anayasa Mahkemesi'nin bu değişiklik yasasını bozması gerekir. Bunu yapmaması bile yargının bağımsız olmadığı somutlanması olacaktır. Devletin yapısı ve işleyişini anlamak ve tahkimin yaratacağı sonuçları kavramak için kısaca devletin siyasal düzenine bakalım.

TC'nin siyasal düzeni (kısaca): TC'nin; egemen sınıf kliklerinin uzlaşma/uzlaştırılma kurumu olan MGK tarafından yönetildiği, tüm ideolojik, ekonomik, siyasal, kültürel politikalarının burada belirlenerek, uygu-

lama politika ve araçlarının burada belirlendiğini son üç yılda ülkemizde yaşanan olaylarla iyice açığa çıkmış ve en sıradan insanın günlük yaşamında yarattığı değişiklik ve etkilerle kolaylıkla görebildiği durumdadır. **TBMM, hükümet ve yargı sistemi MGK'nın politikalarını meşrulaştırmanın, gizlemenin araçları olarak kullanılmaktadır.** Milli Güvenlik Konsepti ve Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'nin MGK tarafından oluşturulması ve parlamentonun yapacağı yasaların bu gizli belgelere aykırı olamayacağı gerçeği bunun en somut kanıtıdır. "Milletin seçtiği" vekillerin bilmedikleri (bu belgeleri sadece meclis içinden başbakanlar ve önceki dönemde bu konumda olanlar bilmektedir) bir gizli belgeye neyin aykırı olduğunu bilmemelerinin doğal olduğu düşünüldüğünde yasaların nasıl çıktığı ve meclis bileşeninin nasıl yönlendirildiği birçok yönüyle açıktır. Siyasal partilerin lider sultasında olması ve parti içi demokrasinin olmaması, gündeme gelen konularda meclisin aldığı kararların liderler arasında çeşitli pazarlıklar sonucu gündeme alınması, parti içindeki farklı düşüncelerin bir biçimde susturulması ile "millet vekilleri"nin sadece parmak kaldırıp indiren nesnelere olması; bir önceki dönemde parti liderlerinin birbirlerini aklama pratiğinde ve "hükümet dışı" kalan partilerin dışarıdan desteklediği bir hükümetin ülkeyi nasıl yönettiği de aynı dönemde yaşananlarla ortadadır. Egemenlerin kendi çıkarlarını korumak ve sürdürmek için halkı kandırdığı, halkın çıkarlarına olmayan her konuda kolaylıkla karar almaları ve uygulamalarıyla ortadadır. Aynı süreç ekonomik çıkarların klikler arasındaki dalaşa birincil olduğunu ve emperyalistlerle ilişkilerde hangi emperyalistin çıkarına sonuç doğuracağını ön planda olduğu Refah-Yol hükümeti sürecinde ve Susurluk sonrası gelişen halk tepkisinin devlete yönelmesinin önünü kesmek için yedeklenerek bu hükümetin devrilmesiyle sonuçlandığı hala belleklerde. Devletin meclisiyle, hükümetiyle, ordusuyla, polisiyle ve hemen her kurumyla içinde yer aldığı ve yönlendirdiği mafyalaşmanın yine aynı biçimde parçaya indirgenerek, Anadol-D hükümetinin, mafyayla ilişkileri olan Korkmaz Yiğit'in yapılan ihalelerde kazanması için devreye girdiği ve A.Çakıcı'nın diğer ihaleye giren firmaları tehdit ederek çekilmelerini sağladığı ve bu görüşmelerin bizzat başbakana en yakın adamlardan biri olan Eyüp Aşık aracılığıyla yürütüldüğünün açığa çıkarılması, açığa çıkan bilgilerin ise devlet arşivlerinde yıllardır var olduğu "kaset savaşları" komedisiyle akıldadır. Bunun anlamı MGK merkezi egemen kliğin çıkarları doğrultusunda politikalar belirlemede ve uygulamaktadır. Bu politikalarla istedikleri sonuçları elde ettiklerinde yeni politikaları ve bu politikaların kendileri için en uygun biçimde uygulanması için gerekli kadroları dev-

reye sokmakta, bu politikaların yaşama geçirilmesinde önlerine çıkan her engeli çeşitli yol ve yöntemlerle ortadan kaldırmaktadırlar. Engel bir kurum ise yeni bir kurum oluşturulmakta, engel kişi veya kişilerse bu kişiler görevden alınarak yerine kendileri için en uygun kişiler göreve getirilmektedir. Susurluk süreciyle birlikte ortaya çıkan kontrgerillanın bir parçası teşhir olmuşluğundan dolayı görevlerini eskisi gibi yerine getirmedikleri bir dönem için görevlerinden alınmış gibi yapıp, sözde yargılamalarla halkın öfkesi dizginlendi ve bugün çıkarılan af yasasıyla tümü yeniden benzer suçları daha organize, teknik ve gizli biçimde yapmak üzere temize çıkarıldı. Bu aynı zamanda önümüzdeki günlerde devletin halka yönelik saldırılarının boyutlarının ne olacağını da açıkça ortaya koyan nitelikte bir gelişmedir.

Tahkimle birlikte uluslararası tekellere peşkeş çekilen ülke zenginliklerinin yoğunlaştırılması karşısında gelişecek halk hareketlerine karşı yoğun, sistemli baskının esas alınacağı, bunun gizlenmesi için de çeşitli yollara başvurulacağını en iyi kanıtı bu yasaların tümünün birlikte ele alınmasıdır. TC anayasası, devlet düzenini kuvvetler ayrılığı ilkesine göre düzenlemiş olmasına rağmen, gerçekte bu pratikte anlamı olmayan, tüm güçlerin bir elde toplandığı ve tek merkezli olarak yönlendirildiği bir sistemdir. Burjuva devrimlerinden sonra anayasalarda yer alan bu ilke devlet iktidarının tek elde toplanmasının istibdata yol açacağı, kuvvetler ayrılığının ise özgürlüklerin güvencesi olacağı düşüncesinden kaynaklanmaktadır (Motesquieu tarafından savunulmuş ve ilk kez 1789 Amerikan ve 1791 Fransız anayasalarında yer almıştır). Bilindiği gibi burjuva devleti, burjuva sınıfının toplumdaki diğer sınıflar üzerindeki egemenliğini sürdürmek için örgütlendiği zor aygıttır. Gerçekte egemenlik ve devlet kudreti tektir. Bu kudret devletin çeşitli organları aracılığıyla sınıfının çıkarlarına uygun olarak -sözde ise toplum adına- iradesini belirtme ve kendi iradesini toplum bireyleri üzerinde hakim kılma iktidarındır. Devlet iktidarının kullanılmasında başvurulmuş işlemlerin şekil ve içeriği birbirlerinden ne kadar farklı da olsa, bütün bu işlemler sonuçta devlet iradesinin somutlanmasından başka bir anlama gelmemektedir. Devlet kudreti tek ve bölünmezdir, ancak bu kudretin birden çok olan fonksiyonlarını ve birden çok olan organları ayırır. İktidarın fonksiyonları, bu iktidarın değişik ortaya çıkış biçimleri, değişik kullanım biçimleridir. Örneğin kanun yapmak, devlet kudretinin kullanım biçimlerinden biri ve iktidarın fonksiyonlarından bir tanesidir. İktidarın organları ise, iktidarın çeşitli fonksiyonlarını yerine getirmekle görevli kişiler veya kuruluşlardır. Örneğin yasama organı (TBMM) devlet iktidarının yasama fonksiyonunu

yerine getiren organdır. Günümüzde toplumlarda yaşanan değişiklikler ve yaşamın yeni koşulları gerektirmesinden dolayı kuvvetler ayrılığından söz edildiğinde pozitif hukuk verilerine göre devletin bu fonksiyonlarının ayrılığı anlaşılır. Yani devlet iktidarının çeşitli fonksiyonlarının aralarında işbirliği varolan değişik organlarınca yerine getirilmektedir. **Devletin hukuki fonksiyonları, yasama, yürütme, yargı fonksiyonları** olarak üçe ayrılır ve bu hemen tüm anayasalarda kabul edilmektedir. TC '61 ve '82 anayasaları "çerçeve anayasa" (sadece genel ilkeleri ortaya koyup diğer düzenlemeleri yasalara bırakan yöntem) anlayışını değil, "kazuistik" (birçok muhtemel durumu düzenlemek isteyen temelde) bir anlayışı, yöntemi benimsemiştir. Bu da toplumsal gelişmelerin gerektirdiği her durumda gerekli düzenlemelerin yapılması için her defasında anayasada değişiklikler yapmayı gerektirmektedir. Bu açıdan bakıldığında 82 anayasası diğerlerine göre daha katıdır (kişi hak ve özgürlüklerinin sınırlandırılması, çeşitli kurum ve kuruluşlarının özerkliğinin ortadan kaldırılması, siyasal partiler, meclis çalışmaları anayasa değişikliğinin zorlaştırılması, anayasaya uygunluk denetiminin sınırlandırılması vb. gibi yığınlarca konuda). Bu açıdan bakıldığında '82 anayasası toplumun ekonomik, siyasal gelişmesini engellemek için gerekli tüm düzenlemeleri en katı biçimde yapmış ve çok kısa zamanda toplumda siyasal iktidara karşı bir uyanışın başlamasıyla birlikte eskiyen bir niteliğe bürünmüştür. Askeri darbelerin kitleler nezdinde gerçek niteliğinin açığa çıkmış olmasından dolayı **bu anayasa askeri darbelerle çok zorunlu kalmadıkça engel olabilmekten kurumlarını da düzenlemiştir.** MGK anayasal bir kurum olarak sadece danışma kurulu gibi düzenlenmesine rağmen, pratikte bu kurumun aldığı kararların gerek hükümet ve onun getirdiği teklifler biçiminde TBMM tarafından onaylanan bir niteliktedir. Bu açıdan bakıldığında **'82 anayasası faşizmin tüm kurumlarıyla düzenlendiği bir anayasa olma niteliğine sahiptir.** Süreç içinde toplumda gelişmelerden kaynaklı olarak yapılan değişikliklerde sömürücü sınıfların çıkarlarını zedeleyen maddeler olmuştur. Kişi hak ve özgürlüklerini, yani ezilenlerin yaşamını, eğitimini, bilinçlenmesini engelleyen tüm maddeler varlığını korumaktadır. Son yıllarda bu yönde bizzat devlet yetkililerinin yaptığı açıklamalarla da devletin faşist niteliği itiraf edilmekte, özellikle merkezi egemen kliğin çıkarları doğrultusunda yeni düzenlemelerin yapılması için çeşitli değişikliklerin yapılması tartışılmaktadır. Kürt Ulusal Hareketi'nin geldiği boyutla bunlar değerlendirildiğinde ve yaşanan pratiğe bakıldığında TC'nin işçi sınıfı ve diğer halk kesimlerinin çıkarına göstermelik olarak belli düzenlemeler yapacağı düşünülse de, bunun gerçek an-

lamda bir işlevinin olmayacağı ve bu tür değişikliklerin düzen sınırlarının dışına çıkacak olan radikal kitleleri aldatarak düzene yedeklemenin aracından başka bir işe yaramayacağı bir gerçekliktir. Bu anlamda devletin kuvvetler ayrılığı ilkesine göre kuramsal olarak şekillendiği varsayılsa da gerçek, düzenlemenin kendisinde de bu biçimde değildir. Yürütme, yasama ve yargı kuvvetlerine göre güçlendirilmiş, ayrıcalıklı durumdadır.

Anayasalcılık akımlarının ortaya çıktığı ilk dönemlerde siyasal partiler yoktur. Bu nedenle yasama, yürütme ve yargı kuvvetlerinin her birinin kendi alanında bağımsız olarak varolmaları düşünülmüş ve metafizik anlamda bunlar her organın kendi alanında devlet iktidarını kendi başlarına sürdürmeleri biçiminde tanımlanmıştır. Bu maddi gerçekliğe aykırı olduğu için hiçbir dönem uygulanamamış ve gelinen süreçte siyasal partilerin ortaya çıkması ve son yüzyıldaki gelişmesi siyasal partileri siyaset alanının tek hakimi durumuna getirmiştir. Bu nedenle kuvvetler ayrılığının çağdaş anlamı yasama ve yürütme kuvvetlerinin birbirinden bağımsızlığından çok yargı organının bu iki siyasal nitelikteki organ karşısındaki bağımsızlığının ön planda alınması anlamını taşımaktadır. Hükümetlerin ancak parlamentonun güveni ile görevde kaldığı parlamenter sistemde çoğunluk partisi veya partileri bu iki organ arasında kuvvetler ayrılığı ilkesinin öngörmediği biçimde sıkı bir siyasal bağ yaratmıştır. Bu durum yasama ve yürütme organları arasındaki bağımsızlık ilişkisinin sözkonusu olamayacağını somut olarak göstermekle birlikte, tüm demokratik rejimlerde yargı organının bağımsızlığı, hükümet biçimi ne olursa olsun bütün demokratik sistemlerin vazgeçilmez unsurudur. Burjuva demokrasilerinde olması gereken bu unsur olmaması, burjuva demokrasisinin olmadığını temel göstergelerinden biri olarak kabul edilmektedir.

**TC'NİN SİYASAL DÜZENİNDE YARGI BAĞIMSIZLIĞI YOKTUR;
BU BİLE TEK BAŞINA DİĞER UYGULAMALAR VE YÖNETİM
BİÇİMİYLE BİRLİKTE DEĞERLENDİRİLDİĞİNDE FAŞİST
NİTELİĞİNİN BELİRGİN KANITLARINDAN BİRİDİR**

TC devlet yapısının ve işleyişinin, yönetenlerle yönetilenler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinin biçimsel olarak demokratik bir işleyişe sahip olduğu biçimindeki değerlendirme ve söylemlerinin bir aldatmacadan ibaret olduğu bugün, devletin en üst organ ve bürokratlarının ağzından yapılan itiraflarla ortadadır. Dünya genelinde yaşanan ekonomik-siyasal gelişmelerle oluşan yeni durum, TC'nin de bütün kurumlarını gözden geçirmeyi, bugüne kadarki işleyiş ve uygulamaların eskisi gibi yürü-

meyeceğini görmelerinden kaynaklı, efendilerinin öneri, telkin ve zorlamalarıyla yeniden yapılanmayı önüne koymuş durumdadır. Bu ülke içinde işçi sınıfı ve emekçi halkın diğer kesimlerinin aşırı sömürü ve talan düzenine ses çıkarmamalarını, boyun eğmelerinin koşullarının yaratılması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını içerirken, dışa bağımlılık ilişkilerinin de yeni biçimlere bürünmesini zorunlu hale getirmektedir. Günümüzde yaşanan gelişmeler ve bunlardan yola çıkarak önümüzdeki olası gelişmelere baktığımızda ana yönelimin bu biçimde olacağını görmek zor değildir. Bugün egemen merkezi kliğin emperyalistlerle yaptığı anlaşmalar çerçevesinde ülke içi dengelerin kurulduğu, **kendileri için bu süreçte engel görünen gerek kliklerin ve gerekse halkın bertaraf edilmesinin esas alındığı** gerçeği sorunun belirleyici yanını oluşturmaktadır. Egemen kliklerin kendi aralarındaki dalışta birinin diğerini yutması, yutmak için çeşitli dalaverelere başvurusu sonuç doğurdukça merkezi klik gücünü arttırmakta, bu temelde de emperyalistlerle bağlarını güçlendirmektedir. **Devletin yönetim biçimi ve kadroları da buna uygun olarak seçilmekte, biçimlendirilmektedir.** Devletin varlığını sürdürmek ve egemen sınıfların toplumun diğer sınıf ve kesimleri üzerinde siyasal zoru kullanmak için temel aygıtlarından biri olan ordu, yarı-sömürgelerde ve özellikle ülkemizde, en örgütlü kurumlardan biri olarak emperyalizmin çıkarlarını korumak ve sürdürmekte diğer bileşenlerin içinde önemli bir yer almaktadır. Bunun öneminden dolayı kuruluşundan günümüze TC'nin yarı askeri yapısının sürekli sağlanmış olması ve ordunun devletin motoruymuş gibi algılanmasının yarattığı sonuçlara bakmak bile yeterlidir. Bu öneminden dolayı emperyalizm ki bugünkü durumda ABD emperyalizmi, teknik, eğitsel, kültürel, ekonomik temelde ordu kadrolarını bizzat eğitmekte ve kendine uygun biçimde şekillenmeleri için tüm olanakları sağlamaktadır. Ordunun üst kademesinde yer alan generallerin Özel Harp Dairesi'nde yetişen kadrolar olmaları bunun en açık kanıtıdır. Gn. Kur. Başkanı İsmail Hakkı Karadayı'nın ABD'den devlet nişanı alması küçük ama önemli bir göstergedir. Bu nişanın ABD'ye üstün hizmetlerde bulunanlara verildiği gözönüne alındığında anlamı çok açıktır. Bunun ayrıntılarıyla değerlendirilmesi ve bunun irdelenmesi ayrı bir yazı konusudur. Ancak emperyalizme bağımlılık onursuzluğunun somut bir göstergesi olduğu ortadadır.

Kuvvetler ayrılığı ilkesi temelinde bakıldığında '82 Anayasası devlet yapısı içinde yürütme organını güçlendirmiştir. Yürütme organını oluşturan hükümet ve Cumhurbaşkanlığı organları arasında Cumhurbaşkanlığını güçlendirmiştir. Bu aynı zamanda bugünlerde sıkça gündeme gelen ve

tartışılmakta olan yarı-başkanlık veya başkanlık sisteminin ön koşullarını hazırlayan bir niteliğe sahiptir. Parlatentonun, siyasal parti liderlerini anlaşmaları ve pazarlıkları üzerinden vardıkları sonuçları (MGK) direktifleriyle çalışıp yasalar çıkardığı gerçeği artık herkesin bildiği bir gerçektir. Bunları denetleyen ve bunlardan bağımsız olduğu ileri sürülen yargı organının siyasal iktidarın tam denetiminde olduğu ve bunun gerek devlet yapısının içinde yüksek hakimler ve savcılar üst kurulunun içinde adalet bakanı ve müsteşarının olması ve gerekse siyasal iktidarın istediği sonuçların mahkemelerce verilmesi sonucuyla açıkça görmekteyiz. En yüksek mahkeme olan **Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay'ın başkanlarının açık bir biçimde "Yargı bağımsız değildir"** biçimindeki açıklamaları ve son yargıtay başkanının Türkiye'nin demokratik bir ülke olmaktan çok uzak nitelikte olduğu yönündeki açıklamaları bu anlamda devlet yetkilileri ağızından yapılan açıklamalar olmaları dolayısıyla önemlidir. Bizler açısından gerçek niteliği bilinen ve faşist olan devletin kitleler tarafından da bu niteliğinin görülmesi ve bizim onlara kavratılabilmemiz açısından bunlar önemli verilerdir.

Kısaca değerlendirdiğimizde emperyalizmin ülkemiz ve bölge ülkelerine yönelik planlarının yerli uşakları aracılığıyla ve onlarla birlikte yaptıkları karşılıklı anlaşmalarla yaşama geçirilmesi için gerekli iç ve dış düzenlemeler yapılmakta ve istenen mali kaynaklar; bunların bir an önce yapılabilmesi ve istedikleri alanlarda kullanılması için sağlanmaktadır. MGK'nın yaptığı yeni kopseptler de bunun yapılması için gerekli planları içeren bir yapıya sahip planları içermektedir. Yapılan ve yapılacak olan her yeni düzenleme bu planların bir parçasını ortaya çıkaran nitelikte olmaktadır/olacaktır. Bugün TBMM bileşeni gereği, gerek siyasal partilerin niteliği ve örgütleniş biçimleri ve gerek siyasal yapının halktan uzak çürümüş yapısından kaynaklı olarak emperyalizm ve yerli uşaklarının istemleri dışında bir şey yapamazlar, bu durum onların sınıf karakterinin zorunlu gereğidir. Burada önemli olan bizlerin halka karşı aldıkları kararlarla halka karşı suç işleyen bu sistemin teşhir olmuştüğünü iyi değerlendirerek halkı bilinçlendirmek için eğitmek ve örgütleyerek siyasal iktidar hedefine kilitlemek; **Demokratik Halk Devrimi'nin tek çözüm yolu olduğunu bilinçlere kazıyarak bunun örgütlenmelerini yaşama geçirmeyi başarmayı sağlamaktır.** Bunu yapamadığımız sürece egemenlerin ellerindeki olanaklarla halkı kandırmaları, çeşitli parti ve örgütlenmelerle halkın öfkesini kendi sınırlarına hapsederek düzenlerini sürdürmeleri kolaylıkla başarabilecekleri bir şeydir. Susurluk sonrası gelişmeler bu açıdan ders almamız gereken önemli bir deneyimdir. Kürt Ulusal Hareketi'-

nin geldiği boyut ve yönelimine uygun olarak ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı'nın yok sayılması pahasına belli bazı ulusal-kültürel hak temelinde değişikliklerin yapılabileceğini görmek gerekir. Yapılacak hiçbir değişikliğin TC'ye yüklenen misyon gereği faşist niteliği gidermeyeceği, bunun devrim sorunu olduğunu akıldan çıkarmamak ve bu konuda tavizsiz olmak zorunluluktur. Halkın çeşitli kesimlerinin siyasal yönlendirmeyle bunları büyük değişiklikler, "demokratikleşme" vb. sanması, halkın aldanmasını, yalanlara inanmasını getirebilir. Proletaryanın sınıf bilinçli kesimleri ve diğer sınıf ve katmanlardan bu bilince erişmiş ileri unsurların bu ayrımı görmemeleri veya yeterince kavramamaları devrimin ve halkın geleceği açısından önemli sapmaları ve yanlış eğilimleri güçlendirecek nitelikte olacaktır.

Bu açıklama ve kısa değinilerden sonra yapılan anayasa değişikliklerinin amacı, niteliği ve neyin hazırlığı olduğuyla birlikte yaratacağı pratik sonuçları değerlendirerek neden halkımız için büyük bir yıkımın koşullarını sağlamaya yönelik bir adım olduğunu kısaca değerlendirelim;

Konuyu incelerken öncelikle Türkiye'nin "bağımsızlığı" sorununa kısaca bakalım. Türkiye **ekonomik olarak yarı-feodal, siyasal olarak bunun üzerine kurulu yarı-sömürge bir ülkedir**. Bu anlamda bağımsızlığı değil, bağımsız olmaması esastır. Bu durum TC'nin dünya ülkeleriyle kurduğu ilişkilere, yaptığı anlaşmalarla, bakıldığında tartışmaya yer bırakmayacak kadar açıktır. İç politika ile dış politika arasında sıkı bir bağ vardır ve dış politika iç politikanın dış ilişkilere yansıyan aynı özde olgulardır. Ekonomik geri kalmışlığın yarattığı somut koşullar egemen sınıfların TC'nin kuruluşundan günümüze kadar artan ve yoğunlaşan biçimde bağımlılığını koşullamış ve bu gerçekleştirilmiştir. Bağımlılığın biçimi ve yoğunluğu her tarihi süreçte ülkenin iç toplumsal dinamiklerinin gelişme seyri ve bunun engellenmesi temelinde çeşitli biçimlerde yaşanan değişikliklere rağmen zaman zaman açık zaman zaman çeşitli kurumlarla perdelenmeye çalışılsa da faşist niteliği sürekliliğini korumuştur. Egemen sınıflar emperyalist ülkelerle ilişkiyi sürdürmeyi ve süreklileştirmeyi esas alarak bugüne kadar gelmiştir ve bugün bu yarı-sömürgelik statüsünün sürdürülmesinin biçimi gerek yarı-sömürgelerdeki gelişmeler ve gerekse emperyalizmin geldiğimiz süreçteki durumu ve egemenliklerini sürdürülebilmek için yaratmaya çalıştıkları yeni ilişki biçimleri belirlemektedir. Emperyalizmin geri kalmış ülkelerin maddi-manevi zenginliklerini bu ülkelerin yerli komprador burjuvazisi ve toprak ağaları aracılığıyla sömürmesi, talan etmesi özde aynı olmakla birlikte, her ülkenin somut koşullarına göre farklılıklar göstermektedir. Bu bağımlılık; ideolojik, siya-

sal, askeri, teknik vb. birçok araçla eş zamanlı olarak uygulanan bütünlüklü politikalarla sağlanmaktadır. Türkiye özelinde baktığımızda Osmanlı'da, 1838'lerde başlayan İngiliz emperyalizmiyle bağımlılık ilişkisi, TC'nin kuruluş yıllarında esas olarak Alman emperyalizmine kaymıştır. Birçok emperyalist ülkenin pazar dalaşı yaptığı ve 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonlarına kadar esas olarak Alman emperyalizminin güdümünde olan TC, savaşın sonunda galip olan tarafın başı ABD'nin yöresine kaymıştır. ABD emperyalizmi ile 1947-48 yıllarında yapılan iki anlaşma ve diğer bir dizi anlaşmalar (emperyalist ABD ve diğer emperyalistlerle) Türkiye'nin bağımsızlığının sözkonusu olmadığını pratikte gösteren birçok madde içermektedir. Bu iki anlaşmaya kısaca değindiğimizde ve özünü kavradığımızda, uluslararası tahkimin hem gerçek niteliğinin ne olduğunu, hem de bununla neyin önünün açıldığını ve talanın araçlarından biri olarak yerinin ne olduğunu kavramak çok daha kolay olacaktır.

ABD, TC'nin kuruluşuyla birlikte Ortadoğu, Balkanlar ve SSCB'nin varlığı nedeniyle ülkemizi kendi çıkarlarının bölgemizde korunmasının en önemli ülkelerinden biri olması nedeniyle çeşitli biçimlerde yaptığı girişimlerle kendine bağımlı bir ülke olması için çabalamıştır. Bu dönemde TC'nin Avrupalı emperyalistlerle, esas olarak da Alman emperyalizmiyle sıkı ilişkisi ve diğer yandan kendi çıkarları çerçevesinde SSCB ile olan ilişkilerinden dolayı bunda başarılı olamamıştır. İkinci emperyalist yeniden paylaşım sürecinden sonra ABD kapitalist dünyanın lideri durumuna gelmiştir. Kapitalizmin dönemsel krizlerinin sonucu ve SSCB'nin ortadan kaldırılmasını temel hedef olarak belirleyen bu siyasetin zorunlu kıldığı savaş karşısında, SSCB'nin kazandığı zafer birçok ülkedeki KP'lerinin faşizme karşı verdikleri mücadeleyi zaferle sonuçlandırmasının getirdiği prestij büyük öneme sahiptir. Ancak Türkiye egemenleri TC'nin kuruluşundan beri tercihlerini kapitalizmden yana koydukları için savaşa direkt taraftar olmasalar da bu yönde gelişmeyi esas almışlardır. 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'ndan sonra Türkiye egemen sınıflarının ABD emperyalizminin etkisine girmesi ve bunu her geçen gün pekiştirerek sürdürmelerinin temelini oluşturan anlaşmalar **Truman doktrini** ve savaş sonrasında **Marshall yardım planlarıyla** yürürlüğe sokulmuş, adım adım yapılan anlaşmalarla NATO süreci ile birlikte de günümüzdeki ilişkilerin temelleri atılmıştır.

12 Temmuz 1947 yardım anlaşması, ABD'ye bağımlılık konusunda dehşet verici ciddi bir anlaşmadır. Sözkonusu yardım, Amerikan kongresinin bir kararına dayandırılıyor ve Türkiye gene Amerikan kongresinin

ilerde bu kararda yapacağı değişiklik ve ekleri kabul ediyor. Gene bu anlaşmaya göre, Türkiye yardım heyeti temsilcilerine yardımın kullanılışı hakkında her türlü rapor ve bilgi vermeyi kabul ediyordu. Türkiye bu yardımın kullanılmasını serbestçe izlemeleri ve bildirimde bulunmaları için Amerikan radyo ve basın temsilcilerine izin vermektedir. Bununla birlikte Türkiye kendi kitle haberleşme araçlarını kullanarak yardım hakkında Türkiye kamuoyuna geniş bilgi verecek, yani kendi halkına Amerikan propagandası yapma görevini TC kendisi yüklenecekti. En önemlisi de yardım “**verilen amaçlar dışında başka bir amaç**” için kullanılmayacaktı (abç) 4.

Bu anlaşmaya görüldüğü gibi Sovyet tehlikesi temelinde batıya yaklaşma aldatmacasıyla yürütülen propagandalarla yapılan hazırlıklar sonucu yaratılan bir meşruluk zeminiyle halkın razı olması sağlanmıştır. Komprador bürokrat kapitalizminin esas alınmasına rağmen başlangıçta hoş görülmeye, ezilmemeye çalışılan özel sermaye bu süreçte artık önemli bir ekonomik güç durumuna gelmekteydi ve egemenler daha fazla (her dönemde, hep yaptıkları gibi) yabancı sermayeyi çağırmayı da gerekli görüyorlardı. Ekim 1947’de Başbakan Hasan Saka hükümetin her türlü ekonomik girişimde yerli olduğu kadar yabancı sermayeye de geniş yer ayırmak ve bunları teşvik etmek kararında olduğunu söylüyordu. İkinci Hasan Saka hükümeti (Haziran ‘48) programında Amerika’dan alınacak krediler “açık bir ihtiyaç” olarak gösteriliyor, gerek dış yardım ve gerekse iç finansmanın “başlıca ziraate” ayrılacağı belirtiliyordu (4).

4 Temmuz 1948’de “dıştan gelen saldırıya karşı Amerikan yardımı sağlama amacını taşıyan” Türk-Amerikan Ekonomik İşbirliği Anlaşması imzalandı. Bu anlaşma da ABD’ye ve kapitalist batıya bağımlılığın boyutlarını ve bunun gerçek nedeninin Türkiye’nin ekonomik-sosyal yapısı olduğunu açıkça ortaya koyan bir anlaşmadır. Bu anlaşmada yardımın Amerikan Kongresi’nin kararına yani çıkaracağı bir kanun veya onu değiştiren eklere bağlayarak, anlaşmayı Amerika’nın iç hukukuna bağlamaktaydı. Anlaşmaya göre Türkiye’ye bir yardım heyeti gelecek, bu heyet Amerika Büyükelçiliği’nin bir parçası sayılacak ve diplomatik ayrıcalıkları olacaktır. Ayrıca Amerikan Kongresi’nin Dış Ekonomik İşbirliği Ortak Komitesi üyelerine bu amaçla ilgili olarak ülkeye geldiğinde her türlü yardım ve kolaylık gösterilecekti. Tüm bunların yanında Türkiye Amerika’nın Avrupa’daki özel temsilcisi ve onun içeriği ile tam bir uyum içinde olacaktı. Türkiye 16 Nisan ‘48’de imzaladığı Avrupa İşbirliği Anlaşması ile aldığı yardımın kullanılışı hakkında bilgi ve **Avrupa Ekonomi İşbirliği** örgütünün göstereceği üretim hedeflerine hizmet için

tasarılar vermeyi kabul ediyordu. Türkiye kabul ettiği programlar, planlar ve önlemler ve ABD'nin herhangi bir konuda talep ettiğinde bilgi vermeyi ve sözü geçen örgüte her üç ayda bir rapor vermeyi kabul ediyordu (4). Bu anlaşmalar sonunda yabancılar zenginlik kaynaklarımızı ve yatırım alanlarını tespit ederek onların planlarına uygun olması açısından en elverişli alanlarda yatırım yapılmasını Türkiye'ye öneriyorlardı. Kısa zaman içinde "uzman" görüntüsü altında yabancılar bayındırlık, ulaştırma, sağlık, eğitim vb. gibi bakanlıkları doldurdular. Madenler, kimya endüstrisi için de durum aynıydı ve ulaştırma bakımından en çok ABD'nin çıkarına olabilecek durum araştırılarak Amerika'nın ekonomik, stratejik çıkarları gözönünde bulunduruluyordu. Genel kalkınma planı olarak da Marshall yardım çerçevesinde Türkiye'nin bir tarım ülkesi olarak "kalkınması" isteniyor, gübrenin kullanılması, sulama işletmelerinin artırılması öneriliyordu. Ülkemizin maden zenginliğine dikkat çeken ABD yetkililerinin şu sözleri durumu net olarak belirten özelliğe sahiptir; "Bunlardan hiç değilse biri-krom-Birleşik Devletlerin stratejik amaçları için yaşamsal öneme sahiptir".

ABD kendi dünya stratejisi ve pazar ihtiyacına uygun olarak Türkiye'yi kendine bağlama yollarını daha da pekiştirmek için araştırmalarını ve ilişkilerini sürdürürken, oğünün koşullarında Türkiye burjuvazisi ve toprak ağaları sınıfları ve onları temsil eden hükümet de Truman Dorktrini ile başlayan işbirliğinin bir ittifakla perçinlenmesini istiyordu. Bunlarda ülkenin iç dinamiklerindeki gelişmenin egemen sınıfları alaşağı etmesi tehlikesini görmelerinin ve sosyalist düşüncelerin ikinci paylaşım savaşı sonrasında KP'lerin gösterdiği büyük başarı sonucunda elde ettikleri prestijin de etkisi vardı. Bu süreçte egemen sınıflar ABD'yle işbirliğini geliştirmekle birlikte iç düzenlemelerini bu çerçevede yaparken, temel olarak işçi sınıfı, köylülük ve diğer halk kesimlerinin siyasal örgütlenmelerini engellemeyi, bununla birlikte de bu kesimler arasında kendi politikalarını etkinleştirecek, pekiştirecek yapıları oluşturmayı esas almaktalardı. Kendi düzenlerini sürdürmek için ne yapıp yapıp NATO'ya üye olmaları gerektiğini düşünmekteydiler ve uzun ve zorlu bir uğraştan sonra bu da yapıldı. Türkiye'nin NATO'ya üye olmasıyla birlikte (1950'de) Türkiye egemen sınıfları amaçlarını gerçekleştirerek, Amerikan emperyalizminin kanatları altında yerlerini aldılar. Bu gelişmeyle birlikte ABD de Sovyetler Birliği sınırlarına kadar yakınlaşmış oldu.

NATO'ya girişle birlikte öncesinde kurulan ilişkilerin geliştirilmesi, ikili anlaşmalar ve gizli mektuplarla ABD'ye büyük ayrıcalıklar tanındığı bugün birçok araştırmacının belgelerle ortaya koyduğu bir durumdur.

Bugün NATO'nun ABD'nin ekonomik, siyasal çıkarlarını korumak temelinde kurulan bir örgüt olduğu ve gelinen süreçte ABD'nin diğer emperyalistlere de kendi çıkarları doğrultusunda davranmayı koşulladığı son Yugoslavya örneğinde somutlaştı. 1946'lardan bugüne ülkemizde halka karşı işlenen suçlarda ve bölge ülkeleriyle yaşanan sorunlarda ABD'nin etkinliğinin olduğu, en son Susurluk kazası ve sonrasında ülkemizdeki gelişmeler ve açığa çıkan gerçeklerle bir kez daha tartışmasız olarak ortadadır. Ülkemizin doğal zenginlikleri ve iş gücüyle kendine yeten bir ülke olduğu bilinen bir gerçeklikken, bunun emperyalist çıkarları ve bir avuç kompradorun çıkarlarını, ayrıcalıklarını ortadan kaldıracak bir gelişme olması ülkenin geri kalmışlığının ve bu geri kalmışlığın sürdürülmesinin egemenlerin esas çabası olduğu gerçeği, halkımızın gerçek kurtuluşunun ancak bu düzenin yıkılmasıyla mümkün olduğunun zorunluluğunu göstermesi önemli bir noktadır. NATO'da yer almanın ülkemiz çıkarları açısından hiçbir olumluluğu olmadığı, egemenlerin halkı kandırmak ve kendi ayrıcalıklarını sürdürmek için böyle bir çıkarın propagandasını çeşitli verilerle yaptıklarını bugün yaşanan hemen her olay, çıkarılan yasaların niteliği ve alınan kararlara bakıldığında kolaylıkla görülebilir. Egemenlerin ABD propagandasını yapmak ve onların kültürünü yaymak için üstlendikleri görevi layıkıyla yerine getirdikleri, hem her darbe sonrası ülkenin en değerli ilerici, aydın insanlarına yönelik sürdürdükleri katliam, işkence vb. uygulamaları ve en küçük hak talebine karşı uygulanan baskıyla ortadadır.

Bugün uluslararası tahkimin kabul edilmesinde egemenlerin ağırlık verdiği propagandalara ve NATO'nun Yugoslavya'ya saldırısının koşullarının hazırlandığı sürece bakıldığında yaptıkları propagandalara, TC'nin bu saldırılarda aktif güç olarak kullanılması, o süreçte kara hareketinin olması durumunda ilk birliklerin TC birlikleri olacağı yönlü açıklamalar ve bunların gerekçelendirilmelerine baktığımızda (Türkiye'nin önemli NATO ortağı olduğu ve verilen sözlerin ve üzerine düşen yükümlülüklerin yerine getirilmesinin "erdemleri" üzerine yapılan değerlendirmelerle yeni iki askeri üssün açılmasına da aynı zamanda gerekçe yapılması) ve bunlarla birlikte en önemlisi ABD'nin Irak'ı İncirlik Üssü'nden sürekli bombalamasına karşın önceden bunun yalanlanması, daha sonra da büyük bir pişkinlikle izin verildiğinin açıklanması vb. gibi örneklerle açıkça ortada olan ABD'nin TBMM'nin iznine ihtiyaç duymadan istediğini istediği biçimde yaptığıdır. Bunların ulusal bağımsızlığı ön planda tuttuğunu hemen her fırsatta ortaya koyan ve politikalarını bu yalan üzerine kuran siyasetçilerin hükümet olduğu dönemde olması yaşamın canlı

pratiği içinde emperyalizmin uşakları olduğunu kanıtlamaları açısından önemli gelişmelerdir. Diğer yandan bakıldığında NATO'ya giriş ve ABD üslerinin açıldığı yıllarda bunlara karşı büyük bir kitle hareketi olmasına rağmen geçen yıllar içinde faşist diktatörlüğün vahşi saldırıları ve devrimci-demokrat örgütlenmelere imhayı dayatması ve halkı sindirmesiyle bugün tüm bu gelişmelere karşı doğru dürüst bir tepki gösteremeyecek duruma gelmiş olmalarıdır. Bugün devrimci mücadelenin engellenmesi temelinde faşizmin yaptığı gizli ve açık düzenlemelerin AFC'ler aracılığıyla darbeler sonrasında çoğu düzenlemenin yapılarak kalıcılaştırıldığı bir gerçekliktir (kontrgerilla örgütlenmesi, DGM'ler vb. gibi). Günümüzde MGK'nın emperyalizmin çıkarları doğrultusunda hareket ederek ülkedeki egemenliğini sürdürmeyi esas aldığı parlamento ve hükümetin, yargı organlarının bu kararların yaşama geçirilmesinin onay ve meşrulaştırma araçlarından başka bir anlamları olmadığı yeni bir durum değil, TC'nin kuruluşundan bugüne farklı biçimlerle yaşanan bir durumdur. Değişen dünya ekonomik-siyasal gelişmeleri içinde emperyalizmin çıkarlarını kendine bağımlı ülkeler aracılığıyla sürdürmesi ihtiyacıyla örgütlenmede yaptığı her yeni düzenleme bir biçimde yarı-sömürgelerin ekonomik, siyasal, sosyal yapılarında biçimsel bir değişikliği getirmektedir. Ülkemizde yaşananların özü de budur. Sosyalist bloğa karşı emperyalist-kapitalist devletlerin örgütlenmesi ve ABD önderliğinde biraraya gelmeleri anlamına gelen BM ve buna bağlı olarak kurulan mali, kültürel örgütlenmeler bugün ABD çıkarlarının temelinde hareket eden ve onun dünya jandarmalığını kabul eden bir yapılanma olmakla birlikte, gelinen süreçte bunların birarada olmak için yaptıkları anlaşmaları da artık çiğneyerek kendi hukuklarına uymadıkları da son süreçteki gelişmelerle ortadadır. IMF-Dünya Bankası, gibi kuruluşların büyük tekellerin yaşanan ekonomik krizden dolayı yeni düzenlemelere gitmek istemeleri ve yarı-sömürgeleri talan etmeyi daha kolay hale getirebilmek ve bundan ülke halklarının zarar görmesi halinde bir kayıplarının olmaması için bu düzenlemeleri yapmak ve uygulamak için aceleci davrandıkları ve önlerindeki engelleri kaldırmak için binlerce taktik politikayı hem kendi aralarındaki dalaşa, hem de yarı-sömürgelerin özgünlüklerine uygun olarak uygulayarak bunun koşullarını yarattıkları tüm çiplaklığı ile ortadadır. (IMF'nin uyguladığı politikaların emperyalizmin ekonomik krizinin temel nedeni olarak gösterilmesi ve bu kurumun artık gereksiz bir kurum olduğunun tartışılmaya başlaması, yapısının değiştirilmesi veya yerine yeni bir kurumun oluşturulması istemleri gözönüne alındığında, emperyalizmin çıkarlarını korumak ve sürdürmek için ezilen halkların her ge-

çen gün artan oranda yoksullaşmasının esas nedeninin kendisi olduğu gerçeğini gizlemek için dikkatleri tek bir kuruma yoğunlaştırarak esasta kendi belirledikleri politikaları uygulamakla görevli bu kurumu öne sürerek bunu yapmaları kitleleri kandırmak için her türlü yola başvurduklarının göstergelerinden biri olması açısından önemli bir örnektir) Bunun son örneği MAI-MIGA anlaşmalarının dayatılmasıdır. Türkiye'nin de taraf olduğu bu anlaşmaların halka rağmen egemen sınıflar tarafından yürürlüğe konulacağı ve bunların "ekonominin düze çıkması için zorunlu olduğu" yalanı sürekli vurgulanacaktır. Gerçekte ise yapılan her uygulama işçi sınıfı ve diğer halk kesimlerini hergün sefaletle iterken bir avuç kompradorun kasalarını tıkabasa doldurduğu, bunların efendilerine ülke zenginliklerini ve emek gücünü peşkeş çektiklerini göstermektedir. Depremle birlikte yaşanan olaylar, halkın tepkisi gözönüne alındığında her şeyin çok açık olduğu ortadadır. Bu felaket karşısında birçok ülkenin büyük yardımlar yapmasına rağmen ABD yardımlarının ve İsrail ilgisinin ön plana çıkarılması ve sürekli propagandasının yapılması TC'nin yaptığı bağımlılık anlaşmalarına sadakatinin de kanıtı olmuştur. Aynı biçimde uluslararası tahkimin kabul edilmesinin gerekçesi olarak ülkeye yabancı sermayenin akacağı ve kalkınma için bunun zorunluluk olduğu söylemlerinin önceki anlaşmalar ve 1947-48 anlaşmalarının yapıldığı dönemdeki gerekçeyle aynı olması çarpıcıdır. Bugüne kadar bunun olmadığı gerçeği bile bundan sonra da halk açısından yararlı bir gelişme olmayacağını kanıtlanması açısından tek başına yeterli bir veridir.

Yasaların nasıl çıkarıldığı ve emperyalistlere ülkenin değerlerinin nasıl peşkeş çekildiği, halkı kandırmak için yapılan propagandalara ilişkin şu örnek bugünün anlaşılması için de yararlı olacaktır:

Faşist diktatörlüğün NATO'ya girmek için efendilerine yaranmaya çalışması, elinden geleni ardına koymaması ve halkımızın kanını bu uğurda döktürdüğü Kore Savaşı ve savaşa girme kararının alınış biçimi böyledir. Amerika'nın istemleri doğrultusunda dönemin DP hükümeti muhalefetin itirazlarına, basında buna karşı yükselen seslere rağmen Meclisi de devredışı bırakarak Kore'ye asker gönderme kararı aldı. Beşbin kişilik asker yolladı, sonra meclise getirdi. Bu karar TC anayasasına aykırı olduğu halde (faşizmin kendi koyduğu yasaları da çıkarlarına gelmediğinde sürekli çığnediğinin binlerce örneği bugün de bilindiği gibi yaşanmaktadır). Bu kararı alan hükümetin üyelerinden biri olan Fahri Belen bu olayı daha sonra şöyle anlatmaktadır: **"Kararın ne şekilde verildiğini biliyor musunuz? Yalova'da Reiscumhur, Başbakan ve Milli Savunma Bakanı karar vermişlerdi... Usulen, Bakanlar Kurulu'ndan karar alınması**

için üç-dört gün sonra Bakanlar Kurulu toplanmıştı. Bakanlar Kurulu'ndan usulen karar alınması, uysal arkadaşları iştirak ettirmek suretiyle temin edilmiş, bendeniz ve sayın Nihat Reşat Belger bu toplantıya davet edilmemiştir..." ve karar meclisten kaçırcasına çıkartılmıştı. (4)

O zaman bu kararın Türkiye değil, Amerika yararına bir karar olduğu söylendiğinde, istediği zaman Amerika'nın yardımına koşulmadığı zaman bizim ihtiyacımız olduğunda onun da bize yardım etmeyeceği biçiminde yanıtlanıyordu. (4)

NATO Kuvvetleri Sözleşmesi'nin TC'deki uygulanışıyla Türkiye topraklarında Amerikan makamlarına egemenliğimiz ve bağımsızlığımızla bağdaşmayan bir takım önemli ayrıcalıklar verilmektedir. Örneğin Amerikan üslerinde görevli bir kişinin bir suç işlemesi durumunda eğer görevde ise bu suçtan dolayı Türkiye mahkemelerinde yargılanamaz. (4)

Türkiye'nin bağımsız bir ülke olmadığını belgelerle kanıtlarını ortaya koyan önemli bir kitap olması nedeniyle yukarıda yararlandığımız ve yazımızın bu bölümünde esasta yararlandığımız Doç. Dr. Türkkaya Ataöv'ün şu değerlendirmesi sonuç olarak bu bölümde açmaya çalıştığımızı özetlemektedir; "... emperyalizmin aracı olan NATO'ya girmekle egemenliğimizden büyük fedakârlıklar yaptığımız bir gerçektir. Asıl önemli olan yabancılara üsler vermiş olmamız, karargâhlar kurdurmamız, donanmalarını limanlarımızda barındırmamız, uçaklarına havalarımızı açmamız ve onların sularda tehlikeli seyirlerine ya da havada bize ateşe atacak olan uçaklarına izin vermiş olmamızdır. Türkiye'nin yargı yetkilerinin de kapitülasyonlara rahmet okutur biçimde kısıtlanması temelindeki bu ilişkilerimizin bu alandaki bir göstergesidir. Yoksa, Türkiye hammaddesiyle, insan gücüyle, doğasıyla, üsleriyle yabancı bir devletin iradesine bağlanmıştır." (4)

NATO örneği birçok açıdan çarpıcı olduğu için verildi. Aynı biçimde Avrupa Birliği'ne giriş süreci ve bu süreçte yaşanan gelişmeler, egemenlerin verdiği yığınla tavize rağmen ancak Aralık 1999'da kabul edilmeleleri tek başına ayrıntılı olarak ele alındığında da benzer olguların sözkonusu olduğu açıkça görülür. Gümrük Birliği'ne girme sonrası yaşanan gelişmeler ve ülke tarımının tasfiyesi sürecine bakıldığında bile bu kolaylıkla görülür. Bunlar gibi TC'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmaların her birinde bağımlılığın boyutu ve yoğunluğu görülür. Uluslararası anlaşmalar meclis tarafından onaylanarak yürürlüğe girer ve yasalar hükmünde sonuçlar doğurur. Ama bilinmektedir ki faşist diktatörlük halkın görece çıkarlarına olan birçok anlaşmaya imza atmış olmasına rağmen bunla-

rı uygulamaz ve efendileri de kendi çıkarlarını zedeleyecek sorunlar yaşanmadıkça, yani halkın bunlara karşı hareketi gelişmedikçe bunlara ses çıkarmaz, kendi icatları olan ve insan üzerinde denenmiş tüm vahşet politikalarını, yabancılaştırma politikalarını devreye sokmakta teşvik ederken, bu politikalara karşı muhalefet geliştiğinde, gelişen bu muhalefetin düzen dışına kayarak devrimci mücadelenin kanallarına akması tehlikesi karşısında bu anlaşmalara uyulmaması nedeniyle büyük miktarlarda tazminat ödetirir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin verdiği kararlar bunun örneğidir. Bu aynı zamanda defolu bir malı daha ucuza satın almak için koparılan yaygaradan başka bir anlam taşımamaktadır. Kürt Ulusal Hareketi'ne yönelik gelişmeler bunu çok açık biçimde ortaya koymuştur. Sorun onlar için insanların katledilmesi, işkence görmesi değil, bunların yarattığı halk hareketinin kendi ekonomik, siyasal varlığını tehdit etmesidir.

Siyasal kuvvetler (meclis ve hükümet) karşısında yargının bağımsız olmadığı yaşamın her alanında günlük gelişmelerde görüldüğü gibi, yani halkımızın bunu yaşayarak gördüğü gibi, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve Yargıtay Başkanı'nın yaptığı açıklamalarla kendi ağızlarından itiraf olması açısından somut delil olmasından dolayı önemlidir. Burada bilmesi gereken en önemli konu dünyada ve ülkemizde önemli gelişmeler olmaktadır, bu belli konularda devletin yeniden yapılanmasını gerektirmektedir. Bu belli oranda ilerlemiş durumdadır, gerekli birçok düzenleme de sistemli, doğru bir örgütlenme ve mücadele çizgisiyle karşı koyamadığımızda bu meclisin ve hükümetin bileşimiyle yapılacağı ve bunların halkın çıkarına düzenlemeler değil, bir avuç komprador burjuva ve toprak ağalarının çıkarına düzenlemeler olacağı ve bu biçimde bunların emperyalist efendilerine yaranmayı temel alacaklarıdır. En son Yargıtay Başkanı'nın yaptığı açıklamalara da bakıldığında '96 TÜSİAD raporlarında yer alan gerekli düzenlemeler temelinde söylenen ve sonrasında bu temelde yapılan onlarca yetkili ağızdan açıklamalardan nitelik olarak bir farkı olmadığı görülmeli, bunların "demokratikleşme" adı altında ortaya koydukları ve bu yönlü yapılabilecek değişikliklerin faşist diktatörlüğün vahşi yüzünün açıkta olmasının zorunlu sonucu girişilen bir aldatmaca olduğu, ülkemizde demokratikleşmenin devrim sorunu olduğu kesinlikle akıldan çıkarılmamalıdır.

Emperyalizme bağımlılığın ve iç politikadaki gelişmelerin yarı-sömürgeci statüsünden dolayı emperyalizmin istemleri doğrultusunda şekillendiğinin en somut durumlarından biri son süreçte IMF ile yapılan görüşmeler çerçevesinde mali yardım almak için IMF'ye verilen teminat

mektubunda yer alan vaadlerin bir bir yerine getirilmesi, TBMM tarihinde en hızlı biçimde tüm toplumsal tepkilere rağmen IMF'nin istemleri doğrultusunda yasaları çıkarması ve yenilerinin hazırlıklarının yapılıyor olması bunun en somut göstergesidir. IMF heyeti ile yapılan görüşmeler sonrasında anlaşmanın yapılması için TC'nin yapacaklarını belirttiği ekonomik önlemler özetle şöyledir:

- 1- Tarımda her türlü destek kaldırılacak
- 2- Sosyal güvenlik reformu yasalaştırılacak, sektörde yapısal değişikliklere gidilecek
- 3- Emeklilik yaşı yükseltilecek (58-60)
- 4- Kamu maliyesini iyileştirici önlemler yürürlüğe konulacak
- 5- Enflasyon yıl sonuna kadar yüzde 50-55'e indirilecek
- 6- Kamu hizmetleri üzerindeki anayasa desteği kaldırılarak hukuki sorunlarda uluslararası tahkim koşulu geçerli kılınacak
- 7- Bankalar yasası çıkarılacak
- 8- Mahalli idarelere ilişkin mevzuat revize edilecek
- 9- Özelleştirmenin önü açılacak
- 10- 1999 bütçesi için 940 trilyon liralık ek kaynak yaratılacak
- 11- 2000 yılında faiz dışı bütçe fazlası milli gelirin %4.5'ine çıkarılacak. Ücretlerin artışları %25 enflasyon artışına göre yapılacak. İlk altı ayda zam oranı %15'i geçmeyecek. (10 Ağustos Radikal ve Türkel Mini-baş, "Deprem Depremleri Unutturdu Ama...", 6 Eylül '99, Cumhuriyet)

Bu istemlerin yasal kısmı Türkiye koşullarında kolaylıkla gerçekleştirilemeyecek gibi görünmesine rağmen TBMM tarihinin rekoru denilecek bir hızda bunların büyük bir kısmını yasalaştırdı ve kısa zamanda yasalaştırılmak istenenlerin hazırlıkları da sürüyor (tarımda sübvansiyonların kaldırılması bilindiği gibi daha önceki yıllarda büyük oranda sağlanmıştı). Her biri başlı başına ele alınacak ve bağımlılığın pekişmesini sağlayacak bu düzenlemelerin yapılmasındaki bu hız Türkiye'nin bağımsız bir devlet değil, bağımlı olduğu (görünürde ekonomik siyasal olarak kendi yapılanması olmasına rağmen, esasta ekonomi ve siyasetinin emperyalizmin çıkarları doğrultusunda belirlenip yönlendirildiği) çok açık bir biçimde ortadadır. Yasal düzenlemeleri yapılmasına rağmen bunların uygulamaya geçirilmesinde çıkacak sorunlar Türkiye'de önümüzdeki günlerde yaşanacakların temel çerçevesini de ortaya koymaktadır. Bu gerçeklik ve somutluk durumunda uluslararası tahkimin tek başına "ülkenin bağımsızlığını zedeleyen" bir uygulama olduğunu savunmanın, yarı-sömürgeliği gizlemekten başka bir anlam taşımadığı ortadadır. Bu nedenle bu temelden yola çıkılarak yapılan değerlendirmeler doğruyu ifade etme-

mektedir. Sosyal güvenlik sisteminin tasfiye edilmesi anlamına gelen yeni düzenlemeler de bu ortamda kısa zamanda yasallaştırılmaya çalışılacaktır.

Ekonomik göstergeler yasallaşan bu konuların yaşama geçirilmesinde ekonomide istenen düzelmeyi sağlamayacağını, bunun yapılabilmesi için yükün emekçilere bindirileceğini kemer sıkma politikalarının esas alınacağını ve buna karşı halk hareketi geliştiğinde vahşetle bastırılacağını, hem toplu sözleşmelerde yaşanan tıkanıklıklar, hem tarım ürünlerinin alımında uygulanan taban fiyatların üreticinin maliyetini karşılamanın altında rakamlar olmasıyla ortadadır. Deprem felaketi karşısında devletin tutumu; kendi görev ve sorumluluklarını yerine getirmediği gibi halkın dayanışmasını ve özellikle devrimci demokrat kesimlerin bu konudaki çabalarını engellemeye yönelik tutumlarına baktığımızda olacaklar gün gibi ortadadır. Demokratikleşme adı altında yapılan tartışma ve girişilecek düzenlemelerin faşizmin perdelenmesinden başka işe yaramayacağı, bunun büyük bir aldatma olduğu yapılan son af yasasıyla birlikte netleşmiş durumdadır (yazı giriş bölümünde bu konuya değinmiştik).

ULUSLARARASI TAHKİM (HAKEM) İŞLEYİŞ BİÇİMLERİ NELERDİR? YAPILAN YENİ DÜZENLEMENİN ÖNEMİ NEDİR? NEYİ AMAÇLAMAKTADIR?

Uluslararası tahkimin işleyiş biçimleri ve çözüm yolları:

Üç ayrı uyuşmazlık çözüm biçimi ve işleyişi vardır:

1- Şirketten şirkete işleyen tahkim biçimi: İlk oluşturulan tahkim biçimidir. Şirketler arasındaki uyuşmazlıkların süre uzaması ve tarafların kar kayıplarının önlenmesi için oluşturulmuştur. Uluslararası şirketlerin sözleşmelerinde uyuşmazlıkların çözümlenmesinde tahkim kabul edilmektedir.

2- Devletten devlete işleyen tahkim biçimi: Devletler arası ikili, bölgesel veya küresel anlaşmalar kapsamında ortaya çıkan ticari uyuşmazlıkların çözüm şeklidir. Ancak bu anlaşmalar devletler tarafından imzalandığı halde özel sektörü etkiler ve imzacı devletin halkına da zarar verir.

TC, 27.5.1988 tarihinde kabul edilen 3460 sayılı yasayla Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku hakkındaki kanun ile ICSID'ı (Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Merkezi) uyuşmazlıkların çözüm merkezi olarak kabul etmiştir. ICSID anlaşmasının maddelerine göre bu tahkim kurumu Dünya Bankası bünyesinde olacak ve başkanı da DB'sının başkanı olacaktır. Kurumun yatırım ve ticaret uzmanları listesine her üye

devlet (arabulucu ve hakemler paneline) 4'er kişi atayacak, başkan her iki panele 10'ar kişi atayacaktır. Bu şekilde oluşturulan bir kurumlaşmadan Dünya Bankası'nın isteği dışında bir kararın çıkmayacağı ve güçlü devletlerin ve uluslararası güce sahip tekellerin ICSID veya benzeri kuruluşlarda dava kaybetmelerinin mümkün olmadığı da açıktır. Bununla birlikte ICSID sözleşmesinin 54. maddesi "Her üye ülke bu sözleşmeye uygun olarak verilmiş her kararı bağlayıcı kabul edecek ve kararın parasal yükümlülüklerini kendi sınırları içinde kendi devleti mahkemelerinin kesin bir kararı gibi yerine getirecektir" biçimindedir. Bu hükümle birlikte ele alındığında tahkim kararı tenfiz (2) alanına girse bile tenfiz süreci gerçekleşmeden uygulanabilecektir. Bu durum ulusal yargının uluslararası tahkim kararları karşısında bir şey yapamayacağı, ulusal çıkarların zedelenmesini engellemeyeceği anlamına gelmektedir.

Devletten devlete işleyen hakemlik biçiminde uyuşmazlık halinde tahkime başvurulduğunda geri kalmış ülkelerin halkının zararına sonuçlar doğurduğuna en iyi örneklerden biri ülkemiz açısından 31.5.99 tarihinde ICSID hakem komisyonunun Türkiye aleyhine aldığı karardır. Türkiye'nin Avrupa Gümrük Birliği anlaşmasında taraf olmasından dolayı, bu anlaşmadan doğan doğal bir hakkını kullanarak, Gümrük Birliği ülkeleri dışındaki ülkelere tekstil ürünleri dış alımına (ithalat) miktar kısıtlaması uygulamasıdır. Hindistan 1996 yılında yapılan bu uygulamaya karşı, bu uygulamanın Dünya Ticaret Örgütü-Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması (WTO-GATT) hükümlerine aykırı olduğu gerekçesiyle WTO'nun tahkim komisyonuna başvurdu. Bu başvuruyu başta ABD, Hong-Kong, Filipinler, Güney Kore, Tayvan gibi ülkeler de destek verdi. Türkiye tahkim komisyonunun kendisi aleyhine karar vereceğini anlayınca, komisyona başvurarak AB ile birlikte yargılanması gerektiğini, bu uygulamayı AB-GB anlaşması hükümlerine göre yaptığını bildirdi. Ancak komisyon, eylemi gerçekleştirenin Türkiye olması nedeniyle muhatabın AB olamayacağına karar verdi, Türkiye'nin talebini reddetti. Türkiye'nin bu kararı uygulaması durumunda ithalat yoluyla ülkemize girecek ucuz tekstil ürünleri pazarda büyük yer alacak ve bu da birçok irili-ufaklı tekstil atölye ve fabrikalarının kapanmasına veya kapasitelerini daraltmalarına neden olacaktır. Bunun sonuçlarını da her kriz döneminde işten çıkarmalarla karşılaşan işçilerimizin aynı sonuçla karşılaşmasını getirecek ve varolan büyük işsizlik oranına yeni işsizlerin katılımıyla bu oran artacaktır. Türkiye'nin karara uymaması durumunda WTO'nun hakem komisyonu Türkiye'ye ambargo uygulayacak, bu ambargo sadece tekstil ürünleri ya da bu karara neden olan tekstil ticareti hacmiyle sınırlı olma-

yabilecektir. Aşağıda vereceğimiz belli örnekler için boyutunun anlaşılması açısından yararlı olacaktır. Her iki durumda da en büyük zararı tekstil işletmecileri sektörü (ki çoğunluğu küçük işletme ve fason atölyeleridir) ve çalışanları için büyük bir yıkım getirecektir.

3- Şirketten devlete işleyen tahkim biçimi: Şirketten devlete işleyen tahkim biçimi tek yönlü bir işleyişe sahiptir ve **yalnızca şirketin devleti hakeme götürme hakları vardır. Devletin ya da yurttaşların zarar görmesi durumunda hakeme gitme hakları yoktur.** Bu tahkim biçimi çok taraflı yatırım anlaşması MAI'de yeni aldığı biçimi ile tahkim kurumu sadece şirketlerin haklarını ve karlarını güvence altına alan **ulusal yargı ve evrensel olarak kabul görmüş hukuk kurallarını yok sayan,** şirketlerin kararlarını, kamu yararından üstün tutan bir biçimdir. Emperyalizmin "YDD" aldatmacasıyla işçi sınıfı ve ezilen halklara yönelik giriştiği ideolojik, siyasal saldırıların ekonomik temelini oluşturan temel anlayış ve yönelimdir. Dolayısıyla bu tahkim biçimini anayasal kurum haline getirmek; ulusal hukukun bir parçası haline getirmek veya ulusal hukuku tahkimin bir parçası haline dönüştüğü ve kanun hükmünde olduğu gerçeği de göz önünde bulundurulduğunda bunun anlamı daha derinlikli sonuçlar doğurduğu/ doğuracağı ortadadır.

Bu tahkim biçimi ilk uygulanma olanağını 1994 yılında ABD, Kanada, Meksika arasında imzalanan Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) ile buldu. 1995 yılında Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı (OECD) içinde gizli olarak görüşülmeye başlandı. 1998 yılında Paris'te imzaya açıldı. Fransa ve İngiltere taşıdığı hükümlerden dolayı anlaşmayı imzalamakta çekimser kaldı. Bu iki ülkenin çekimser kalmasından dolayı MAI yeniden ele alındı ancak taşıdığı hiç bir hüküm değiştirilmedi. Dünyada oluşan büyük tepki üzerine görüşülmesi durdurulan ve Dünya Ticaret Örgütü'ne devredilmesi planlanan Çok Taraflı Yatırım Anlaşması(MAI)'nın **en önemli bölümünü Tahkim konusu** oluşturmaktadır. Bugünkü dünya konjonktüründe Avrupalı emperyalistlerin belli çıkarlarına ters gelen ve ABD'nin büyük oranda çıkarlarına denk düşmesiyle ekonomik alanda diğerleri üzerinde egemenlik sağlamasının alt yapısını oluşturan yönüyle şimdilik uygulamaya konulması engellendi. Ancak son Yugoslavya'ya müdahalede ABD ve İngiltere'nin BM kararlarını çiğneyerek bu müdahalede önyak olmaları ve bunun pratiğe geçirilmesinde diğer emperyalistlerin de bunlara uymak zorunda kalmasıyla bir kez daha baş haydutluğunu ilan eden ABD'nin bu müdahalesinin ekonomik nedenlerinden birini de MAI anlaşmasının imzalanmasının dayatılmasının oluşturduğu açıktır. Emperyalistler kendi aralarındaki dalaş-

ta kendi çıkarlarını en iyi biçimde korumak için uğraşırken ve dünya pazarlarını yeniden paylaşımı esas alırken, kendileri için kabul etmeye yanaşmadıkları çoğu ekonomik, siyasal, askeri vs. dayatmayı yarı-sömürgelerde uygulamaktan ve birçok yönden kısıpaca aldıkları bu ülkeleri kendi yeni politikalarına göre şekillendirmekten geri durmamaktadır. Bugünkü koşullarda çıkarlarına gelmeyen bir dünya savaşını, bölgeler bazında sürdürmekte, halkları birbirlerine kırdırarak tüm zenginliklerini talan etmek ve sömürü düzenlerini sürdürmeye devam etmektedirler.

YAPILAN YENİ ANAYASAL DÜZENLEMENİN ÖNEMİ

Sömürgelerden farklı olarak yarı-sömürgelerde, komprador burjuvazinin efendilerinden belli bir pay alabilmek ve bu paylarını koruyabilmek için çeşitli ulusal düzenlemelere gittiği bir gerçekliktir. Ülkemiz ekonomisinde baştan beri korunan ve özellikle 70'lerden sonra palazlanan özel sermayenin içerdiği alan itibariyle doğal tekeller oluşturan sağlık, yol, su, enerji, eğitim vb. gibi alanların özel sermayeye devredilmesi için girişilen çaba ve bu temelde oluşturulan politikalarla, adım adım gerçekleştirilmeye başlandı. Ekonomik alt yapı koşulları gereği oluşan siyasal yapı da bu süreçte yerli komprador burjuvazi ve toprak ağalarının tercihi ve emperyalist efendilerinin istemleri doğrultusunda askeri darbelerle adım adım istedikleri ortamı sağladılar. 24 Ocak Kararları'yla hızlandırılan bu süreç, 80 darbesi ve sonrasında bunun devamı olan siyasal yapılanmayla başta işçi sınıfı ve diğer emekçi halk kesimlerinin karşı koyuşunu engelleyecek tüm önlemleri aldı. Sermayenin işçi sınıfına yönelik uluslararası bir ideolojik saldırısı olan özelleştirmenin yaşama geçirilmesinin koşullarının sağlanmasıydı bu aynı zamanda. Her özelleştirme girişiminin de kamu yararına olan işletmelerin danıştay kararına bağlı olması nedeniyle oldukça zorlandı ve yapılan özelleştirmeler de gerek sendikaların, gerek kitle örgütlerinin başvuruları sonucu iptal edildi. **Bu iptaller sosyal devlet ilkesine aykırılık gerekçesiyle yapıldı.** Anayasasında yer almasına rağmen hiçbir zaman bu özellikte olmayan TC devleti, gelişen kitle hareketi karşısında çoğu zaman geri adım atmasına rağmen **Danıştay'ın iptal kararlarını da yürürlüğe koymayarak uygulamalarını sürdürdü.** **Özelleştirmelerden en büyük zararı halkın gördüğü yapılan her özelleştirme sonrasında yaşanan sorunlarla ortada olan bir gerçekliktir.**

Uluslararası sermayenin dünyanın her tarafında yapmaya çalıştığı ve önünde varolan engelleri ideolojik, siyasal, askeri saldırılarla kaldırmaya çalışması temelde hedefi ve amacı esasta üç noktada toplanmaktadır;

- 1- Varolan sosyal güvenlik kuruluşlarını tasfiye etmek
- 2- Emeklilik yaşını yükselterek, mezarda emekliliği dayatmak ve kaçak işçiliği yaygınlaştırmak
- 3- Özelleştirme ve taşeronlaştırmanın yaratacağı sonuçlardan yararlanmak, esnek üretim denilen örgütlenmeyi engelleyen çalışmayı dayatmak. Bu yolla geri kalmış ülkelerin değerlerini daha kolay yağmalamak, yoksulluğu, sefaleti bu ülke halklarına dayatmak, bir avuç kompradorun kendi uşaklığını daha iyi yapması ve dayatmalarına karşı çıkmaması, halkın karşı çıkması karşısında en vahşi bastırma yöntemlerini kullanarak bunların engellenmesinin bedeli olarak daha zenginleşmelerini sağlamak. Ülkemiz komprador burjuvazisinin dünyanın sayılı zenginleri arasında geçmesi bunların sermaye birikiminin dışa bağımlı bir birikim olduğu gerçeğini gizlememeli, bir yanılığa neden olmamalıdır. Emperyalizmin ikinci paylaşım savaşı sonrası yarı-sömürgelelere yüklediği misyon gereği işbirlikçileriyle yaygınlaştırıldığı kalan bölümün de aynı duruma getirilmesi için devletin yöneliminin bu konuda yoğunlaştığına yukarıda değindik.

Uluslararası tekeller ülkenin stratejik konumdaki ekonomik yapılarını istedikleri biçimde kullanmak için önlerinde hiçbir engel bırakmamayı hedeflemekte böylece ülkenin kendilerine bağımlılığını yoğunlaştırmayı esas almaktadır. Son anayasa değişiklikleriyle de bunu sağlamanın yollarını yaratmış, ulusal yargı kurumlarının bir biçimde engel çıkarmaları durumunda kar oranlarının düşmesi veya zarar edebilecekleri riskini ortadan kaldırmayı sağlamış durumdadırlar. Bunu da “milliyetçiliği” esas aldığı propagandalarıyla yönetime gelen siyasi yapı eliyle yaparak toplumsal muhalefetin önünü en baştan kesmeyi amaçlamış ve şimdilik bunda başarılı da olmuştur. Yapılan değişikliklere ve önceki duruma kısaca değindiğimizde bu durum daha net anlaşılacaktır.

TAHKİM YASASI

Yukarıda değindiğimiz şekilde ilk iki tahkim biçimi TC tarafından da kabul edilen ve uluslararası ticaret ilişkilerinde kullanılan tahkim biçimleridir. Son anayasal değişikliklerle kabul edilen ve üç maddenin birbirlerine bağlı olarak ele alınmasına neden olan durum üçüncü tahkim biçiminin yani şirketten devlete işleyen tahkim biçiminin kabul edilmesine yöneliktir ve önemini de buradan almaktadır. Devlet idaresinin aldığı kararlar ve yaptığı uygulamaların Danıştay tarafından (idare yargısı) denetlenebilmesi ve kamu zararına olabilecek imtiyaz sözleşmeleri ve anlaşmalar gibi durumlarda bu uygulamaların durdurulması veya iptal edilmesine